

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Dolgo polje šte. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vln. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vln.

Oglasi se računajo po 16 vinarjev ena petit vrsta. — Pri večkratnih objavah snaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Organizacija narodne stranke, strankin sklad in širjenje strankinega časopisja.

(Na strankinem glavnem zboru 6. okt. t. l. poročal urednik Vekoslav Spindler.)

Stranka brez pokrajinske organizacije se mi zdi drevesno deblo brez vej, stoječe sredi polja. Kljubuje viharjem, a posvečeno je počasnemu trohnenju, gotovemu poginu. Življenske moči nima v sebi stranka, ki ne širi svojih idej potomo tesno izvedene organizacije somišljenikov po celi deželi.

To smo vedeli tudi mi že leta 1906, ko smo dne 8. decembra ustanovili narodno stranko in polagali njeni organizaciji temelje. Sprejel se je takrat organizacijski statut, ki je natančno določal, kako se ima izvesti strankina organizacija po celi deželi. Cela Spodnja Štajerska bi imela strankarsko-politično biti razdeljena v 27 okrožij v takozvanih

strankinih okrajnih odborih.

Pri razdelitvi okrožij so se jemale v poštev krajevne razmere. Te strankine okrajne organizacije bi imele v malem izvrševati vse tiste posle, katere ima vršiti stranka kot celota v velikem obsegu. Da naštejemo samo neke naloge, kakor jih predpisuje organizacijski statut. Delokrog okrajnih odborov je med drugim:

- Okrajna propaganda potom ljudskih zborovanj, predavanj, razširjanja časopisov, knjig in brošur, ustanavljanja izobraževalnih društev, ljudskih knjižnic itd.;
- delovanje na to, da se v občinski in okrajni upravi provedejo načela stranke;
- delo za osnivanje gospodarskih podjetij in zadrug, prosvetnih in človekoljubnih naprav v okraju;
- skrb, vedno nadzorovanje in razvidnost volilnih imenikov (za občinske in okrajne zastope, deželne in državni zbor), ter v druga gospodarska, prosvetna in strokovna zastopstva itd.;
- izvršitev sklepov glavnega odbora ter podpiranje istega v delovanju;
- volilna agitacija;
- izvolitev poročevalca za strankino glasilo;
- sestava in nadzorstvo narodnega katastra, opozarjanje glavnega odbora na pretečo narodno izgubo itd.

Lepe, vzvišene naloge! In če danes po vrsti preidemo naših 27 osnovanih okrajnih organizacij, koliko jih je, ki so vsaj nekaj teh stavljenih jim nalog izvršile?

Malo! Naše okrajne organizacije se povečini niso zavedale, da so v svojem delovanju kolikor mogoče samostojne, če le delajo v okviru tudi na istem zborovanju leta 1906. sprejetega strankinega programa. Premalo inicijative, premalo samostojnosti je bilo povsod. Zvečinoma se je samo čakalo, kaj bodo storili Celjani, brez njih se ni upalo sklicati skoro nobenega shoda, niti političnega, niti kakega drugega. Pokazalo se je ravno tukaj, kako malo politične šole so dale prej vladajoče politične struje našemu ljudstvu; kaj pravim ljudstvu, tudi tisti, ki bi imel biti v posameznih krajih nekako vodilne osebe v javnem življenju, so iz prejšnjih političnih razmer prinesli, razun nekaterih častnih izjem, le malo praktičnega političnega duha.

Na drugi strani pa je v nas tudi veliko preveč bojazljivosti. Ljudje skozinsko neodvisni, materialno dobro podprti, vam zlezejo pod klop, če župnik ali kaplan le nekoliko hujše zarohni. Na tihem, v napredni družbi, je marsikdo dober naprednjak, če pride v mešano družbo, bo že zabavljal na svojo stranko, in če ga slučaj zanese v nasprotno družbo, bo pa postal pravcati Judež Iškarijot nad svojo stranko. Potem ni čuda, če nasprotnik v hudih viharjih volilnih bojov izide kot zmagovalec. In baš v tem je iskati tudi neuspehov dozrajne oblike naše politične organizacije, okrajnih strankinih odborov. Ljudje, ki imajo ugled in ki bi mnogokrat z eno besedo več dosegli nego kdo drugi s celim govorom, so se v mnogih slučajih demonstrativno odtegnili našemu delu, češ, nasprotnik me ne sme tam videti. Manjka one velike vezi, ki družji nasprotni tabor v tako mogočno četo: manjka nam **požrtvovalnosti in one plemenite strankarske zavesti, ki pelje vsako stranko do zmag in uspehov: discipline.**

Vse to bi seveda nikakor še ne bil zadosten vzrok, da je izvrševalni odbor stranke začel via facti opuščati dozrajno obliko strankine organizacije in je krenil novo pot s snovanjem

političnih društev.

Znano vam je iz časopisja, da sta se ustanovili doslej dve politični društvi, eno lani spomladi za šmarnsko-rogaško kozjanski okraj, eno lani poletu za Škofjovas pri Celju in sosednje občine. Prvo precej pridno dela, in tudi drugo je priredilo že nekaj shodov. Pripravlja se ustanovitev več drugih podobnih društev, tako eno za brežiški, eno za sevniški okraj, za katera dva so pravila že vložena, eno za laški okraj in eno za St. Jur ob j. ž. s sosednimi občinami. Tuji v Žalcu je ustanovitev društva že sklenjena stvar in upam, da se bo tekom letošnje zime tudi ustanovilo. Enako se delajo priprave tudi za vranski okraj. Za druge okraje velja začasno še stara organizacijska oblika, v okrajih pa, kjer politična društva, ki so deloma v naših rokah, že obstojijo, mora biti naše stremljenje, da pridejo ta društva popolnoma v organizacijsko obliko stranke.*

Smešno bi bilo misliti, da se bo zaradi spremenjene oblike kaj zboljšalo poslovanje naše organizacije, če obanem nas samih ne prešine nov duh, duh volje do dela, duh požrtvovalnosti. Nekaj drugega je, kar nas je privedlo na novo pot: oblika političnih društev nam omogoča, sklicevati shode, ki jih nasprotniki ne morejo tako zlahka razbijati, kakor se je to lahko zgodilo doslej. Politična društva in njih prireditve so pod zaščito društvene postave in tudi javni društveni shodi niso izpostavljeni nasprotniški nasilnosti. To je eno. Drugo pa: društvena postava sili funkcionarje društev vsaj do nekega dela: do rednega sklicevanja občnih zborov, in ker morajo na teh funkcionarji odgovarjati za svoje delovanje, je to vsaj neko sredstvo, da se odbori političnih društev zavedajo svojih dolžnosti. Žalostno bi sicer bilo, ako bi morali računati samo na to moralno silo cesarskih paragrafov, ki pa bodo vkljub temu v marsikom povečali zavest strankarske dolžnosti.

To so razlogi, ki nas vodijo do ustanavljanja političnih društev. In njihove naloge? So bistveno iste, kakor jih predpisuje strankin orga-

* Med tem se je osnovalo že novo narodno politično društvo in sicer 20. t. m. v Mariboru. (Op. ured.)

nizacijski statut okrajnim odborom. Politična društva imajo v svoj delokrog pritegniti vsa gospodarska, kulturna in politična vprašanja v svojih okoliših. Njih naloga bodi, skrbeti za procvit že obstoječih izobraževalnih organizacij, bralnih društev, podružnic naše narodno-obrambne družbe, in snovanje novih, kjer se za to pokaže potreba in — podlaga; njihova naloga bodi osobito moralna podpora vseh gospodarskih organizacij, stremecih za splošnim napredkom našega ljudstva; posebno pozornost naj posvečajo vodilni krogi v političnih društvih edini stanovski kmetijski organizaciji, kmetijskim podružnicam. Vzbuditi je v kmetih zavest, da so edino kmetijska društva in njene podružnice prava oblika stanovske kmečke organizacije. Zadrugištva v svojih okoliših morajo naše politične organizacije posvečati vso pozornost, bodisi kmetijskemu, bodisi obrtniškemu. Naj se ne smatrajo za strankino organizacijo samo naša politična društva, ampak preidimo enkrat v to načelo, da smatramo za organizacijske oblike narodne stranke vse, kar je v naprednih rokah, vsa izobraževalna društva, kmetijske podružnice itd. In kar teh organizacij še ni v naših rokah, bodi naše stremljenje, da si priborimo v njih večino. Le tako, če bodo naše strankine organizacije — politična društva in okrajni odbori — v tem smislu pojmovale in izvrševale svojo nalogo, bomo začeli tudi mi lahko kazati na uspehe.

Predvsem pa bodi načelo vseh teh organizacij, da so v okviru strankinega programa skozinsko samostojne tvorbe, ki avtonomno postopajo glede prireditve katerekoli vrste; vodstvo stranke vrši nad njimi le stalno kontrolo, kakor je to v vsaki organizaciji potrebno.

Končno k tej točki še omenjam kot skrajno priporočljivo, naj bi naši somišljeniki v vsakem kraju, kjer jih je le količjak, si ustvarili svoje, seveda popolnoma neprisiljene klube, v katerih se od časa do časa shajajo na politične razgovore. Z žalostjo sem opazil v mnogih krajih, da se ljudje, če pridejo skupaj, ne vedo skoro nič o politiki pogovarjati, kvečemu so še dovzetni za kako skupno pijačo. Taki redni klubovi sestanki bi bili, četudi ne bogve kako odlični, vendar vsaj v mali meri politična šola in bi na drugi strani tvorili sčasoma tudi prijetno spremembo v enoličnem življenju.

Druga važna naloga naših pokrajinskih organizacij je, ustvariti

finančijelno podlago strankinemu delu.

Denar, denar in zopet denar, to Montecenculijevo načelo vojskovanja se vam je ob priliki ustanovnega zbora narodne stranke dne 8. decembra 1906 od raznih govornikov ponovno klicalo v spomin. Ustvaril se je takrat poseben sklad,

narodni sklad,

ki bi naj bil materialni vir omogočenja strankinega dela. Iz tega sklada bi se naj pokrivali tudi stroški volitev. In kaj porečete, če se vam danes pove, da smo od leta 1907, pa do lanskega leta stali leto za letom v viharjih volilnih bojov, ki so stali stranko nad 30.000 K, a v sklad, ki je bil v te svrhe namenjen, je prišlo v vseh teh letih komaj blizu 3000 K? Ako hočemo v bodočnosti govoriti o kakih uspehih in o kakem obsežnejšem enotnem delu, moramo tu ustvariti korenito spremembo. Velike so naše narodne žrtve, velik je naš narodni davek, velik osobito pri nas naprednjakih, ki se imamo resno boriti na dve

Podružnica **LJUBLJANSKE**
KREDITNE BANKE, CELJE

sprejema **vloge** na vložne knjižice in jih obrestuje po
od dne vloge do dne dviga brez
vsacega odbitka. — **Rentni**
davek plačuje banka iz svojega.

41 0/0
4 2 0

Posojilnica v Celju

: v lastni hiši NARODNI DOM :

obrestuje hranilne vloge počenši s
prvim septembrom 1912 od dne
vloge do dne vzdiga po
Rentni davek plačuje sama.

4¹/₂%

514 20-18

fronti, proti nemštvu in proti klerikalizmu. Vkljub vsemu je pa mogoče še dvigniti našo požrtvovalnost za strankino organizacijo, za njeno delo in za njen bojni sklad. Če pomislim, da ima „Narodni List“ danes nad 2800 trdno plačujočih naročnikov, in če pomislim dalje, da je najmanj polovica od teh gospodarsko dobro stoječih, od katerih lahko vsak na leto poleg 4 K žrtvuje še 1 K za narodni sklad, bi že to dalo blizu 1500 K na leto. To seveda ni nikak predlog, ampak le dokaz, kako lahko bi se dalo že tu priti do lepih dohodkov za narodni sklad. Dvojni način nabiranja prispevkov bi se lahko vpeljal:

1. Bloki, kakor smo jih že svoj čas imeli. A biti bi moralo pri strankinem vodstvu v evidenci, kdo in koliko jih je kateri dobil v razprodajo. Mnogi izmed onih, ki so svoj čas take bloke razprodajali, bodo mi lahko pritrdili, da se pri primerni dobri volji in odločnosti taki bloki (100 listov po 20 vin.) v raznih veseljih družbah in na veselicah ter gostijah itd. razmeroma hitro spravijo v denar.

2. V drugi vrsti pa je potrebno, da se vpelje v posameznih večjih krajih (mestih in trgih) nekako sistematično mesečno nabiranje narodnega sklada. V Celju na pr. se pobira pri nekaterih, ki so se zavezali mesečno nekaj prispevati, vsak mesec, in dobimo na ta način mesečno povprečno 25 K za narodni sklad; nabiratelj gre okrog 1. v mesecu od enega do drugega ter zneske pobere. Vpeljali pa smo tudi že deloma to, da posamezniki od zunaj mesečno pošiljajo po položnicah, katere se jim vedno proti koncu meseca dopoljšajo, zneske, katere so se svoj čas zavezali mesečno prispevati. Tudi na ta način dobimo vsak mesec povprečno po 20 K, torej skupno z zbirko v Celju in pa z raznimi izven tega poslanimi zneski okrog 50 K mesečno. Kakor vam bo znano, smo vpeljali tudi

zbirko za milijon vinarjev.

Sedaj smo blizu 30.000 vinarjev.* Do milijona je še seveda daleč. Pa zrno do zrna...

Ni dvoma, da bi se pri vpeljanju nekega sistema v pridobivanju sredstev za narodni sklad dali prej omenjeni zneski potrojiti, četveriti. In potem bi bilo sčasoma upati tudi, da se izpolni pobožna želja nekaterih člankarjev „Narodnega Lista“, da se vpelje

stalno strankino tajništvo.

Ni dvoma: če bi bil na tem mestu mož, ki bi se lahko skoro izključno posvetil organizacijskemu delu, bi se dalo na ta način delo za strankino organizacijo, organizacijo narodnega sklada in pa organizacijo širjenja strankinega glasila najlažje in najspretnjeje koncentrirati v harmonično celoto strankarskega organizatoričnega dela.

In s tem prehajam k tretjemu delu svojih izvajanj,

k strankinemu časopisju.

Govoriti je meni pač samo o tistem listu, ki je bil 8. decembra 1906 proglašen za glasilo narodne stranke in ki tvori podlago našega dela med ljudstvom, o „Narodnem Listu“. Sklep, da je „Narodni List“ strankino glasilo, še do danes ni bil preklican, in tudi rezolucija, s katero so se somišljeniki pozvali, da imajo z vsemi močmi strankino glasilo razširjati, je še danes v polni veljavi. Kako so se cenjeni somišljeniki v tem oziru obnašali, to bo vsak izmed vas sam zase najbolje vedel. V ilustracijo omenjam le, da se je koncem lanskega leta pozvalo somišljenike po celi deželi, naj nabirajo v svojih krajih naročnike; tozadevne oklice z nabiranimi polami se je prišlo „Narodnemu Listu“, nekaterim so se poslali tudi osebno. Pa izmed vseh blizu 3000 poklicanih se jih je odzvalo kvečjemu trideset, ki pa so bili sicer tako pridni, da so nam pridobili okrog 300 novih naročnikov. Ob tej priliki se je pokazala v jasni luči strankarska zavednost, kje je in kje je ni. Ne obtožujem nikogar, vem, da marsikomu v to res primanjkuje časa, marsikomu korajže, marsikomu zmožnosti. Da imajo mnogi prvo in drugo in tretje, pa mi je tudi dobro znano. In vendar bi bila dolžnost vsakega zavednega somišljenika, list z vsemi močmi razširjati, pridobivati naročnika za naročnikom, četudi — priznavam — je to težavno delo. Dolžao t vsakerega pa je na drugi strani tudi, opozarjati uredništvo lista na nedostatke, ki ljudstvu ne ugajajo, zakaj le tako se more list izpopolniti na višino, na kateri bo vsaj povprečno vsem ugajal. Tembolj je naša dolžnost širiti naše glasilo, ko vendar vidimo, s kako brezobzirnostjo širijo nasprotniki svoje liste. Trgovci in obrtniki, ki si noče naročiti klerikalnih listov ali v njih inserirati, se postavi na pranger pred javnost in se s tem proglasi nad njim bojkot; takega političnega nasilstva se mi v svojem boju ne bomo nikar posluževali; vendar pa se moramo nčiti iz tega, da je treba posnemati železno

vstrajnost nasprotnikov pri razširjanju strankinega časopisja. Le pogledimo: v zadnjih par tednih so razni kaplani in fajmoštri in mežnarji, ko so hodili po beri ali zbirci, nabrali nad 500 novih naročnikov za „Slov. Gosp.“. In če pri tem še vidimo, s kako besnostjo zatirajo naš list, kako se proti njemu ponekod nedeljo hujska s prižnice, kako se prirejajo proti „Narodnemu Listu“ misijoni, kako se hujska proti njemu na vseh klerikalnih shodih, kako se bojkotira naročnike „Narodnega Lista“ ponekod gospodarsko in družabno, potem mislim, je vse to vzroka dovolj, da naši somišljeniki s podvojeno in potrojeno žilavostjo pridobivajo naročnike za strankino glasilo.

Da vam v kratkih potezah podam sliko stanja „Narodnega Lista“. Znano vam je, da smo ustavili letos list vsem, ki nimajo plačanega do konca lanskega leta. Takoj v začetku prihodnjega leta, koncem januarja, bomo isto storili pri vseh, ki ne bodo takrat imeli plačanega do konca leta 1912. Vpeljati hočemo sčasoma navado, kakor je pri drugih listih, da bodo morali naročniki plačevati list naprej. Naročnikov, ki so trdni plačniki, je danes 2800. To da letno 11.200 K. Inserati so nesli lani 8500 K, in ker jih imamo letos že v treh četrtletjih za 7500 K, bo ta svota narasla letos na 9000 K. Pripominjam, da do lanskega leta nismo imeli nikoli več kot za 3000 K inseratov na leto. Dohodki so torej 20.000 K in istotoliko znašajo stroški.

List sam na sebi se torej pokriva. A — ne zakrivajmo si tega! — mi imamo odplačevati tudi razne stroške za minule volitve, in na tem krvavimo. Baš to je tudi razlog, da moramo stremeti za čim večjo izpopolnitvijo lista glede naročnikov. Če smo pri državnoborskih volitvah leta 1907. po celem Spodnjem Štajerskem dobili krog 15.000 glasov, in če vpoštevamo, da to število ni padlo,

ampak naraslo, saj smo pri lanskih volitvah samo v štirih volilnih okrajih imeli krog 10.000 glasov, je jasno, da ima naš list lahko po celi deželi najmanj 5000 naročnikov. In če pomislimo končno, da je strankino glasilo edini trajni, teden za tednom prihajajoči širitelj strankinih idej med ljudsko maso, nas mora že to samo na sebi vspodbujati k temu, da pritegnemo v krog naročnikov vsakega, ki se šteje za naprednjaka.

Naše organizacije po deželi, politična društva in okrajni odbori imajo tu svojo tretjo važno nalogo, seveda ne samo odbori, ampak vsi posamezni člani in pristaši. Skusili bomo letos poleg rednega nabiranja naročnikov vpeljati tudi način, ki se je ponekod obnesel. V nekatere občine, od katerih imamo od zadnjih volitev volilne imenike, smo na naslove vseh onih, ki so bili tam zaznamovani kot naši volilci, poslali po tri številke lista na ogled. Zadnji smo priložili položnico. Stvar je imela uspeh, obviselo je vsakokrat lepo število naročnikov, po 5 in več iz ene občine. Če bi se ta način obnesel vsaj pri polovici naših slovenskih občin, bi dalo to mahoma lepo število 600 do 800 naročnikov. Zato se obračam do vas s prošnjo: Ko boste dobili pole, da nam naznate imena vseh naprednjakov v občini, ki še lista nimajo in bi se jim naj poslal na ogled, izpolnite to polo s čim največ imeni.

Prihajam h koncu. Iz povedanega ste mogli vsaj nekoliko razvideti, kje so delni vzroki naših dozdajnih neuspehov in kje ležijo pogoji za naše bodoče uspehe. Delo za ljudsko izobrazbo, delo za gospodarski napredek, trdna organizacija, navdušenje za stvar in neomajna zvestoba strankinim načelom, iztrebljenje malodušnosti nad trenutnimi neuspehi, disciplina in požrtvovalnost, pospeševanje vsega, kar daje stranki notranjo in materialno moč — to so pogoji, pod katerimi pelje naša pot do uspehov in do zmage.

Balkanska vojska.

Strašen turški poraz pri Lile Burgasu. — Propad evropske Turčije. — Bolgari blizu Carigrada. — Grki in Srbi pred Solunom. — Svečanostni vhod srbskega kralja Petra v Skoplje. — Srbi gredo proti jadranskemu morju. — Turčija prosi za mir.

Velika bolgarska zmaga pri Lile Burgasu.

Turčija popolnoma poražena.

V najnovejših poročilih smo zadnjič na kratko omenili, da se bije med Lile Burgasom in Črnim morjem strašna bitka med Bolgari in Turki. In dne 4. t. m. so prinesli brzojavni vest, da so v tej krvavi bitki, ki je trajala tri dni in tri noči, bili Turki popolnoma poraženi in da so se v največjem neredu v divjem begu umaknili proti Čorlu in Čataldži. Obširneje poročilo prinesemo na drugem mestu.

Propad evropske Turčije.

„Sedaj ni dovoljen nikak dvom. Turčija je popolnoma premagana, njena armada razbita, njen odpor popolnoma zlomljen. Vse vesti o zopetnem združenju turške vzhodne armade so se izkazale — kakor vsa druga carigradska poročila — kot neresnične. Kar je bilo po dozdajnih izkušnjah že verjetno, je postalo sedaj nagotovejša gotovost. Tudi zadnja bitka pri Lileburgasu je bila za Turke usodna, da, presegla je daleko vse druge njihove poraze. Krog 40.000 mrličev in ranjencev pokriva baje bojno polje, turška armada je bežala v strašni zmešnjavi v Čataldžo in je premeštila svojo glavno taborišče iz Čorlu v Kadem-Köi, torej čisto blizu Carigrada. Pogled na zemljevid zadošča, da tudi lajku predoči katastrofalni značaj turškega poraza. To ni več izgubljena bitka, to je izgubljena vojska, popolno uničenje, kakor si hujšega ne moremo misliti. Predzadnji venec utrdbe pred Carigradom še brani zadnje ostanke pobite in uničene turške armade. Za hrbtom Carigrad, v katerem se vsak dan pričakuje upor in strašna zlodejstva razburjenega prebivalstva in poulične drhali, vmes od beguncev zasedena pokrajina in spredaj armada, ki se jo vodi od poraza do poraza, katere disciplina je razdrapana in ki pričakuje le še fatalistično konca — to je položaj, v katerem se nahaja danes Turčija na bojišču, kjer je največ pričakovala. Le še junaška cbramba Drinopolja je, ki vsaj nekaj rešpektja še vzbuja pred turško vojno silo, pred katero je nekoč svet trepetal. Vse drugo razpada kakor trhljo netivo pred mladostnim ognjem napadajočih Bolgarov.

In kakor na vzhodnem bojišču, tako se tudi na zahodu odigrava krvava žaloigra razsula nekdanje svetovne države s strašno natančnostjo. Grki in Srbi so se že združili za napad na naj-

važnejše trgovsko mesto Solun in že v par dneh bodo šli vanj.

V takih razmerah je razumljivo, če se danes poroča, da Turčija že prosi za mir. Je to zadnji poskus, z dejanjem najhujšega ponižanja rešiti le še slab odmev življenja, in uiti sramoti, da bi nekoč tako zaničevane male države velesili narokovale mir v njeni lastni prestolici, v Carigradu. Obupen poskus, ki ne more nikjer druge računati na ugoden uspeh kot pri vlesilah, ki so se pa izkazale kot nezmožne. Kaj pomenijo angleške in francoske in bojne ladje drugih držav v turškem vodovju nasproti zmagovitega navdušenja polnim armadam balkanskih zveznih držav? Ali si bodo mar junaški Bolgari pustili vzeti triumf, po katerem so že desetletja vroče koprnili, da pojdejo s svojo zmagovito armado skozi vrata večnega mesta izhoda, nekdanjega krščanskega Bizanca? Ali se bodo dali zadržati, da snamejo z Aje Sofije (turške mošeje) polumesec in okrasijo nekdanjo krščansko katedralo zopet s križem?

Ne! To upanje je prazno. Zmagovitega pehoda ni mogoče zadržati, veliko manj, kakor se je dala zadržati vojska, katere izida nihče niti slutiti ni mogel. Usoda evropske Turčije je zapечатena, padec Carigrada se ne da zadržati, če se ne zgodi kak čudež. Prav so imeli oni, ki niso verovali na prepoved turškega cesarstva. Ni se jim verovalo. Danes triumfirajo s svojim prerokovanjem.

Teh besed ni zapisal morda kak slovanski list, ampak graški nemški list „Tagespost“ dne 4. t. m. Priobčili smo jih tukaj, da vidijo naši čitatelji, kako tudi Nemci danes že drugače govorijo o balkanskih Slovanih nego so to storili še pred tedni. Le neumni ptujski „Štajerc“ še vedno psuje balkauske Slovane za ovčje tatove, ušivce, cigane itd.

K zgornjemu članku nimamo mnogo pripomniti. Zakaj za Turke strašna resnica je, da se pobiti na vseh straneh umikajo s svojo glavno armado vedno dalje proti Carigradu.

Bolgari se pripravljajo, da zadenejo turški glavni tabori zadnji udarec. nakar odidejo naravnost v Carigrad, kjer bodo diktirali Turkom mir. Na pritožbe, od katerega bi imeli samo Turki dobiček, ni niti misliti. Zaveznikom je dobro znano, da je največji sovražnik Turkov čas in da je zmaga šele potem svojo vrednost, ako se takoj izkoristijo. Turki še svoji javnosti o dohodkih vedno lažne, pa ne za to, da bi prevarili

* Zbirka je med tem narasla na več ko 100.000 vin.

Evropo, ampak samo zato, da pomirijo Carigradčane, ki bodo žalostno resnico zvedeli šele potem, ko bodo začeli grmenje topov pri Čataldži, tik pred Carigradom. Vsi dosednji turški poskusi so se izjalovili, ravnotako tudi poskus napasti bolgarsko levo krilo za hrbtom.

Silno močni srbski oddelki so se odpeljali na vzhodno bojišče. Zaradi tega ni treba misliti, da so bolgari v zadregi. Srbske čete, ki so odposlane pred Drinopolje, imajo samo namen, ojačiti Bolgarsko armado in popolnoma obkoliti turško drinopoljsko posadko, tako da bolgarska glavna armada lahko svobodno operira proti Carigradu.

Srbi pri svojem prodiranju proti Solunu že par dni niso našli nobenega odpor in se bodo v kratkem združili z Grki. Stojte komaj še 30 km pred Solunom. Druga srbska armada prodira proti Bitolju (Monastir), tretja pa čez Dibro proti Draču ob jadranskem morju.

Vojna je srbsko zmago pri Kumanovu in bolgarsko zmago pri Lile Burgasu takorekoč že odločena v prilog balkanskim zaveznikom. Vendar se javlja, da zavezne države ne bodo prej odložile orožja in stopile v mirovna pogajanja, dokler ne dosežejo popolnoma svojega cilja: Bolgari hočejo še osvojiti Drinopolje, spustiti se s Turki v bitko pri Čataldži in potem iti v Carigrad, Srbi hočejo skupno z Grki osvojiti Bitolj in Solun, Črnogorci pa Skader.

Evropa tudi že računa s tem dejstvom, in je zato postala krotka in ponižna. Težko sicer gleda, kako se ji bo za vedno zaprla pot, od katere je toliko pričakoval, a ne more drugače.

Balkanske narode čaka sedaj še druga naloga. Po prvi sijajni zmagi na bojnem polju mora slediti še druga zmaga, ki bo še veliko hujša in to je zmaga na diplomatičnem polju. Balkanski narodi morajo pokazati, da nimajo samo izvrstnih vojskovodij, ampak tudi izvrstne diplomate, ki se lahko mirno kosajo z evropskimi.

Faktum je, da bodo balkanski narodi šli tudi na diplomatičnem polju skupno proti Evropi. Voditelj balkanske diplomacije bo čisto gotovo srbski ministerski predsednik, zviti Nikola Pašić, ki je tudi čisto na tistem, brez vednosti Evrope, netvaril balkansko zvezo.

Evropski diplomati so seveda pridno na delu in kujejo načrte sem in tja. Hudo je samo to, da vsaka država hoče imeti pri tem kak profit in se zato ne morejo zediniti. Zato že tudi skušajo sejati neenotnost med balkanske države. Tako je nedavno nemško časopisje priporočalo Avstriji, naj se pri pogajanjih o razdelitvi Turčije čim najbolj zavzema za Bolgarijo proti Srbiji.

Vse to ne pomaga nič. Zveza balkanskih držav je tako trdna, da se bo razbil ob njej vsak poskus jih razdvojiti. Cilji zveze so tako jasno začrtani, da je naravnost smešno, če se sedaj toliko piše po nemških listih, kako bi se naj Turčija razdelila.

Balkanske države si same rišejo svoje bodoče državne meje s krvjo svojih državljanov in ne bodo nikdar privolile v to, da bi jim jih druge države le za ped premikale. Prevelike so žrtve, da bi balkanske države le ped zemlje dale iz rok, katero so si osvojile.

V avstrijski javnosti vedno bolj prodira prepričanje, da mora naša država nasproti balkanskim državam pričeti s politiko prijateljstva, dobrega sosedstva. Tudi v srbski javnosti je začelo to mnenje prevladovati. Posledica tega je, da je bil ravnokar za srbskega poslanika na Dunaju imenovan znani srbski diplomat Jovo Jovanović. Ta je izjavil nedavno sledeče: »Moja glavna naloga bo, da po intenciji svoje vlade delam za prijateljsko zblizanje Avstro-Ogrske in Srbije. Odpraviti bo več nesporazumljenj, ki so zadnji čas motila stike med obema državama. Treba bo brzo in korenito zboljšati vzajemne razmere. Na obeh straneh gre za velike in važne gospodarske interese. O položaju na Balkanu se je izrazil sledeče: Z ozirom na to, da vojne operacije še niso popolnoma končane, je v sedanjem trenutku izključeno vsako mirovno posredovanje. Balkanska zveza se bo predstavila po končani vojni Evropi kot trdno sklenjena balkanska aliansa, ki bo hotela igrati kot nov vlevažen činitelj v evropskem koncertu tudi svojo vlogo.«

Naravnost smešno ni bilo, ako bi naša država zaradi neklih namišljenih interesov na Balkanu hotela zavirati razvoj balkanskih narodov. Tisti interesi, ki jih imamo baje v Albaniji, se dajo potom prijateljskih zvez s kulturnimi balkanskimi državami vsaj tako varovati, kakor so se varovali doslej od strani Turčije. Naše prepričanje je, da bo to spoznanje tudi v naše vladne kroge prodrla in da bodo sklenili z balkansko zvezo štirih močnih držav najtesnejše prijateljstvo, ki nam zagotavlja miren razvoj našega trgovskega izvoza na izhod.

In sedaj nekoliko poročil:

ODLOČILNA BITKA PRI LILE BURGASU.

Velika bolgarska zmaga.

O tej strašni bitki pravijo poročila sledeče:

Sofija, 31. oktobra. Od nedelje sem se je vršila velika bitka v prostoru doline reke Marice do Ergene, reke južno vzhodno od Lile Burgasa. Odločitev je padla v prilog bolgarskemu orožju. Bolgarom se je posrečilo obiti turško armado in ji pasti v bok na polju med Eski Babo in Havasem ter turško armado popolnoma premagati. Bolgari so zasedli Lile Burgas in pognali Turke proti morskimi obali in proti jugu.

Sofija, 31. oktobra. Bitka, ki se je vršila te dni, je bila strašna in nima primere v svetovni zgodovini. Na obeh straneh se je vršilo nepopisno klanje, ki je trajalo tudi ponoči. Turki so na vsej črti stopili v ofenzivo in udarili s strašno silo. General Dimitrijevič je bil dobro pripravljen. Bolgari so se kakor levi vrgli na prodirajoče Turke. Prvi in drugi dan je bila bitka popolnoma neodločena. Turki so zlasti prvi dan vrgli Bolgare na več točkah nazaj, a naslednjega dne so jih Bolgari zopet s strašnimi izgubami vrgli nazaj. Turki so imeli silno ugodne pozicije, posebno pa topove, katerih kroglice so neprestano podirale Bolgare. Grmenje topov je bilo tako strašno, da se je slišalo več ur daleč. Več kilometrov daleč je zemlja popolnoma razorana. Poprej cvetoči vinogradi, ki so se nahajali v teh krajih, so docela uničeni. V odločilnem trenutku je general Dimitrijevič zapazil, da je levo turško krilo silno slabo. Poslal je tjakaj dve diviziji vojakov, ki so Turke pri Eski Babi obkolile in levo krilo skoro popolnoma uničile. Bolgari so nato z vsi silo udarili še na centrum, ki je stal pri Lile Burgasu. Turški centrum se je bojeval naravnost z divjo hrabrostjo. Sam vrhovni poveljnik, vojni minister Nazim paša je navduševal vojake. Bolgarska artilerija je neprestano sijajno podpirala naskakujočo infanterijo. Turki so padali kakor snopi po tleh. Proti večeru se je centrum pričel umikati. Med tem so pa Bolgari vrgli tudi desno turško krilo na vsej črti nazaj. Zmaga je bila odločena in popolna.

Sofija, 31. okt. Bolgarska pehota je zavzela Lile Burgas z bajonetnim naskokom. Celi polki Bolgarov so prodirali proti turškim pozicijam s klicem: »Na nož!« Prodirali so nevzdržema v prve vrste in so vrgli sovražnika z nepremagljivo silo iz njegovih pozicij. Častniki niso mogli več brzdati vojakov in polki in bataljoni so drevili nevzdržema naprej od pozicije do pozicije. Kljub temu je bila disciplina med vojaštvom naravnost vzorna in so častniki podlegli sami splošni navdušenosti.

Carigrad, 4. novembra Po uradnih semkaj došlih poročilih je trajala velika odločilna bitka pri Lile Burgasu med Bolgari in Turki cele tri dni in tri noči. Bitka je bila tako strašna, da ni najti primere v svetovni zgodovini. Tako Bolgari kakor Turki so se bojevali z nepopisno hrabrostjo in zaničevanjem smrti. Turki so v tej bitki napeli vse moči, da bi napravili konec zmagovitemu bolgarskemu prodiranju. Vsi Turki od vrhovnega poveljnika vojnega ministra Nazim paše pa do najnižjega prostaka so v polni meri izvršili svojo dolžnost. Bolgari, ki so bili v veliki manjšini, so si bili dobro v svesti velike nevarnosti; v kateri so se nahajali in so se naravnost obupno pognali v bitko. Turkom je bila v bitki cela dva dni sreča mila. Naskočili so s tako silo Bolgare, da ti kljub nepopisnemu junaštvu niso bili kos Turkom. Bolgari so se morali na vsej črti umakniti in Turki so si bili že v svesti zmage. Bili so trdno prepričani, da bodo na tretji zadnji dan bitke Bolgare pognali v divji beg. Že so se začeli Bolgari, četudi v popolnem redu umikati nazaj, ko jim je nenadoma prišel na pomoč s 40.000 vojakov general Kustevič, ki je prišel s svojo armado od Klustendila. General Kustevič je videl obupno situacijo Bolgarov in se je zato s svojimi svežimi četami vrgel divje v boj. Turške čete so pričele padati kakor snopi na tla. Vsled prihoda generala Kusteviča se je turška zmaga spremenila v strašen poraz. Turški vojaki, ki so bili tri dni in tri noči v boju, so bili silno utrujeni in zato nikakor niso bili kos strašnemu navalu generala Kusteviča. Bolgarski vojaki so vsled prihoda generala Kusteviča dobili strašen pogum. Usoda turške armade je bila zapčatena. Poraz turške armade je bil tako popoln, da je postala turška armada čisto nesposobna za vsak odpor. Pustili so bojišča in v strašni paniki v največjem neredu pobegnili proti Čataldži.

Za hrbet Bolgarom.

Sofija, 3. novembra. Torgut Šefket paša je pri Midiji izkrcal 20.000 mož broječo turško armado in skušal napasti Bolgare za hrbtom. Načrt se je popolnoma ponesrečil. Bolgari so mu šli naspoti in ga v krvavi bitki popolnoma potolkli in vrgli nazaj na morje.

Sofija, 3. nov. Pogled na bojno polje je strašen. Več kilometrov daleč naokolu leže celi kupi mrličev in ranjencev. Turške izgube znašajo okoli 40.000 mrtvih in ranjenih. Tudi bolgarske izgube so zelo velike.

Sofija, 31. oktobra. Ko je vojni minister Niki-forov sporočil ljudstvu o sijajni bolgarski zmagi pri Lile Burgasu, so se ljudje pričeli poljubovati in jokati samega veselja.

Obleganje Drinopolja.

se med tem nadaljuje. Prevladuje mnenje, da pade že ta teden. Turška posadka — nad 50.000 mož — se obupno brani. Da pospešijo padec Drinopolja, so poslali Srbi del svoje armade pred Drinopolje, baje 45.000 mož. Srbske vojake je prebivalstvo po Bolgarskem viharno pozdravljalo. Drinopolje je čisto obkoljeno. Obroč napadalec postaja vedno tesnejši.

Bitka pri Čataldži.

Turki so se umaknili čez Čorlu v Čataldžo, kjer imajo zadnji venci trdnjav pred Carigradom. Tu se baje hočejo spustiti z Bolgari v odločilno bitko. Morda se med tem, ko pišemo te vrste, bje zadnja za Turke obupna bitka.

Strokovnjaki so mnenja, da Turki niso mogli za Čataldžo pravočasno urediti svojih vojev ter se postaviti v bran pred raječo Bolgarom. Turška vojska je tako demoralizirana, da dezertirajo celi

polki in hite v divjem begu v Carigrad. Carigrad sam je prenapolnjen s sumljivimi elementi. Med Evropejci vlada splošen strah.

Še bolgarske zmage.

Bolgari so med tem osvojili tudi še nekatere druge kraje že čisto v bližini Carigrada: Dimotiko, s čimer je zveza med Drinopoljem in Carigradom popolnoma pretrgana, Nevrokop in kolodvor v mestu Vuk.

Bolgari se bodo ustavili pred Carigradom.

London, 4. novembra. Iz Rima se poroča, da so balkanske države obljubile vevlastim, da se ustavijo pred Carigradom. Bolgari se bodo ustavili pred Carigradom in čakali, da prosi sultan za mir. Le ako se to ne zgodi, bodo naskočili tudi Carigrad. (To vest smo priobčili le kot vestni zgodovinarji. V javnosti se je ne jemlje resno.)

Z grškega bojišča.

Tudi Grki so v zadnjem tednu lepo napredovali in stojijo že tik pred Solunom. V veliki

bitki pri Janici (Jenidže)

je armada grškega prestolonaslednika popolnoma premagala in razbila turško armado. Grki so zasedli tudi obmorsko mesto Prevezo in sedaj lahko kar tam izkrcajo svoje vojaštvo, namenjeno za Epir. Iz Aten tudi poročajo, da je ena grška torpedovka prodrla v pristanišče pri Solunu in tam razdejala eno turško oklopnico, da se je slednja potopila.

Grki so zasedli zopet več turških otokov v Egejskem morju in sicer Taksos, Imbros, Strati, Samotrake in Psara.

Grški ministerski predsednik Venizelos je izjavil, da Grška tako dolgo noče slišati o kakih mirovnihi pogajanjih, dokler Grki in Srbi ne zavzamejo Soluna.

SRBI BLIZU SOLUNA. SRBI NA POHODU PROTI JADRANSKEMU MORJU. SRBI NA POHODU PROTI BITOLJU. SLOVESNI VHOD SRBSKEGA KRALJA V SKOPLJE.

Po velikanski bitki pri Kumanovu, v kateri so Srbi porazili in razbili armado Zekki-paše, se jim pri njihovem prodiranju ne stavi na pot skor nobene ovire več. Armada prestolonaslednika stoji še komaj 50 km od Soluna. Armada generala Jankoviča prodira čez Debro proti Draču ob jadranskem morju; del srbske armade pa prodira proti Bitolju. Srbske čete so pri tem prodiranju zavzele Gostivar in Dibro. Po hudi bitki so zavzeli tudi Prizren in osvojili več topov in več tisoč patron.

Srbska vojska je zasedla doslej skoro celo Staro Srbijo in velik del Macedonije in Albanije.

Čuje se, da se v kratkem sestane srbska narodna skupščina, ki bo sprejela postavbo o

aneksiji Stare Srbije.

Ustanovilo se bo 8 upravnih okrožij. Župane v občinah bo za zdaj imenovala vlada. Najvišje sodišče bo v Skoplju. Odpravi se robota, uredi se odkup zemljišč ter se odpravi stari fevdalni sistem.

Svečanostni vhod kralja Petra v Skoplje.

to nekdanjo prestolno mesto velikega srbskega carstva, se je vršil 3. novembra. Sprejem je bil veličasten. Na kolodvoru so kralja pričakovali prestolonaslednik kraljevič Aleksander, princ Ojorgje, vrhovni poveljnik general Putnik, vrhovna komanda, predstavništvo občine, uprava mesta, vsi inozemski konzuli v slavnostni uniformi, po trije najstarejši srbski in bolgarski duhovniki, veliki rabin in prebivalstvo vseh ver in narodnosti. Vse mesto je bilo okrašeno s srbskimi zastavami.

Ko se je dvorni vlak ustavil, je vojaška godba na peronu zasvirala kraljevsko himno. Kralj Peter je lahkih korakov izstopil iz voza; njemu so sledili velika kneginja Jelena, skromno oblečena kakor bolniška strežnica, princ Pavle, ministerski predsednik Nikola Pašić, predsednik narodne skupščine Andra Nikolič, naučni minister Ljuba Jovanović in veliko spremstvo. Kralj je objel in poljubil prestolonaslednika Aleksandra in kraljeviča Ojorgja, sprjel raport komandanta ter premotril častno stotnijo. Upravitelj mesta Gavrilović je predstavil kralju zastopnika srbske cerkvene občine, Hadži Rističa, ki je kralja navdušeno pozdravil v imenu osvobodilnega Skoplja, mu želel dobrodošlico ter mu ponudil kruha in soli. Kralj je izrazil svoje veselje, da je vstopil na tla stare srbske prestolnice, izjavil na to, da bo v mestu vladal mir in red ter pozval prebivalstvo, naj se vrne k svojim rednim poslom. V imenu turškega prebivalstva je pozdravil kralja mestni župan Rešad Bisi, završajoč svoj govor z vzklikom: »Turki so na sablji pridobili Skoplje in na sablji ga izgubili.«

Kralj se je zahvalil na pozdravu, naglašujoč da bo pod njegovo vlado turško prebivalstvo prav lahko svobodno živel in se razvijalo kakor srbsko.

Med navdušenimi klici: »Živel kralj Peter, živel kralj osvoboditelj« — se je kralj s princ in spremstvom odpeljal skozi ulice, natlačene ljudstva, do cerkve sv. Spasa. Pred cerkvijo ga je pozdravil srbski metropolit Vikentije, za njim pa bolgarski metropolit Neofrit, ki je izrazil željo, da bi vojske zaveznikov osvobodile vse kristjane. Nato je bila v stari srbski cerkvi svečana zahvalna služba božja. Kralj se je nato s princ odpeljal na svoje stanovanje. Med potom ga je prebivalstvo navdušeno pozdravljalo. Ljudstvo je prav tako navdušeno pozdravljalo tudi armado, ki se je po sprejemu vračala v vojašnice. Pri sprejemu je bilo v Skoplju

navzočih nad 100.000 ljudi, a vendar se ves čas ni priglodal niti najmanjši nemir ali nered.

Skoplje, 4. novembra. Metropolit Vikentije je imel na kralja Petra ta-le nagovor: »Kadar je Bog hotel rešiti kak narod, mu je poslal dobre voditelje. Izraelcem je poslal Mojzesa, Srbom Nemanjo in sv. Savo, pred sto leti Karagiorgija, sedaj pa tebe, kralj Peter. Bog, ki daje zmage po pravici, te je napravil za zmagovalca, Bog, ki odloča o usodi narodov, te je dovedel semkaj v carsko Skoplje. Bodi za to zahvaljen Gospod sedaj in na veke. Kristjani slavnega Dušanovega mesta so željni svobode, pravice in kulturnega napredka. Kristjani vseh treh združenih narodnosti so prepričani, da si jim ti nosilec svobode in pravice. Kulturni napredek Srbije je nam vselej služil za jamstvo, da nam bo s severa zasijala svoboda. In zasijala je. Vnuč Karagiorgjev, na te gleda danes s hvaležnostjo pet stoletij in vsa bodoča pokoljenja se bodo spominjala tvojega in tvojih zaveznikov dela. Tvoj ded je prvi počel na Balkanu z velikim delom osvobojenja. Pred tremi tedni si posvetil veličastven božji hram v Topoli; ta marmornati hram bo obradoval duh velikega vodje Karagiorgija, a še bolj ga bo obradoval veliki hram svobode, ki si ga zgradil ti, zmagovalci pri Kumanovem in na Kosovem. Tvoja vojska se ne bo dala preje ustaviti v zmagah, dokler ne bo srbskemu narodu zagotovljen slaven mir, mir tvoj svobodni in pravični. Sistem pravice se bo pokazal prav tako nadmočen nad omraženim sistemom neprijateljevim, kakor se je tvoja vojska pokazala v vojni fizično močnejša od neprijateljske. Verni in junaški zavezniki, ti si v zavezniškem podjetju najprej izvedel svoje delo, saj je tvoja armada že pred enim tednom porazila sovražnika in ga pognala v beg. Zavezniki so lahko zadovoljni s srbskim kraljem in s srbsko vojsko. Ti, ki si ljubljeneč božji, si sedaj v položaju, da nudiš pomoč zaveznikom na jugu in vzhodu. Zato blagoslovim tvoje delo, viteški in pobožni kralj.«

Pravica Srbije do jadranskega morja.

London, 4. novembra. Srbski ministrski predsednik Nikola Pasič, ustvaritelj balkanske zveze, se je v pogovoru z nekim žurnalistom izrazil: Srbija želi priti do Jadranskega morja in zahteva zase pristanišča Alezija, Parentezo, Liješ in Drač. Ti kraji so najtesnejše spojeni s srbsko zgodovino in ima Srbija popolno pravico do njih.

NA ČRNOGORSKEM BOJIŠČU

se je tokrat zgodilo najmanj novega. Zavzeli so sicer Djakovo in Korakajo proti Prizrenu, kjer se združijo s srbsko armado. Obleganje Skadra, kjer se turška posadka skupno brani, pa traja naprej. Oddelek armade generala Vukotiča je odšel v naglih pohodih pred Skader, da ojači tamošnjo črnogorsko armado. Padec Skadra je pričakovati vsled tega tudi že ta teden.

TURČIJA PROSI ZA MIR.

Francija odbija turško prošnjo za posredovanje.

Pariz, 4. novembra. Uradno se poroča: Turška vlada je naprosila Francijo, naj posreduje pri vele-vlastih za mir oziroma vsaj premirje med balkansko zvezo in Turčijo. Ministrski predsednik Poincaré je turški vladi takoj odgovoril, da turške prošnje nikakor ne more vzeti na znanje, ker ne odgovarja mednarodnemu pravu in bi vzbudilo lahko sum, da nastopa Francija zahrbtno proti balkanski zvezi.

Sultan se je razjokal.

Pariz, 4. novembra. O predzgodovini sultanova koraka, ki se je obrnil do Francije za pomoč, se poroča sledeče: Sultanu so turški generali o bitki pri Lile Burgasu popolnoma napačno poročali. Sultan je bil trdno prepričan, da so Turki zmagali. Zvedel je o veliki turški katastrofi šele v trenutku, ko se je pojavila v Dardanelah neka angleška križarka. Sultan, veliki vezir in zunanji minister so imeli takoj po prihodu angleške križarke z angleškim poslanikom konferenco, pri kateri je angleški poslanik podal sultanu natančno poročilo o obupnem položaju, v katerem se nahaja turška armada in ga tudi opozoril na dejstvo, da bi vsak nadaljni odpor proti Bolgarom pri Čataldži pomenil popolno uničenje turške armade. Sultan se je razjokal, ko je zvedel resnico in z oblokanimi očmi izjavil, da je pripravljen dati takoj privolenje za mir in preskrbeti vse potrebno za zaščito kristjanov v Carigradu.

Balkanske države nočejo posredovanja.

V francoskih, avstrijskih in angleških diplomatičnih krogih prevladuje mnenje, da vzpričo balkanskim zmagam balkanske države ne morejo privoliti v posredovanje vele-vlasti, ampak se hočejo same v Carigradu pogajati s Turčijo o mirovnih pogojih. Da bi se sklenilo kako premirje, o tem sploh ni govora, ker balkanske države Turčiji nikdar ne bodo pustile časa, da ojači svojo armado in jo razpostavi v krajih, ki dozdaj še niso zasedeni. To bi se reklo enostavno, dati iz rok s tolikimi žrtvami izvojevanje ugodnosti.

Turčija se je obrnila tudi na Avstrijo

z enako prošnjo za posredovanje. Do trenutka, ko to pišemo, še Avstrija ni odgovorila. Brez dvoma pa je, da ne more dati drugačnega odgovora ko Francija.

Kaj pravijo avstrijski odločilni krogi k balkanskim dogodkom? Govor avstrijskega zunanjega ministra grofa Berchtolda v delegaciji.

Budimpešta 5. novembra. Na današnji seji odseka za zunanje zadeve ogrske delegacije je imel zunanji minister grof Berchtold svoj ekspoze, v ka-

terem se je pečal izključno s političnim položajem, ki je nastal vsled balkanske vojne. Grof Berchtold je med drugim izjavil: Dosedanji tek balkanske vojne je prinesel balkanski zvezi velikanske uspehe. Tudi Srbija je v polnem obsegu dosegla svoj cilj, po katerem je hrepnela. Bivše zahteve balkanskih držav, da se imajo uvesti v Macedoniji upravne reforme, kar so zahtevale od Turčije tudi vele-vlasti, so sedaj padle popolnoma v vodo. Zahteve balkanskih držav so sedaj radi popolnega poraza Turčije veliko obsežnejše, tako da je nemogoče vzdržati nedeljivost Turčije. Avstrijska politika, ki nikakor nima razširjevalne tendence, stremi le za tem, da se vzdrži v Evropi popolen mir, vendar pa bo Avstrija na drugi strani strogo varovala svoje interese. Avstrija se je povodom vojne na Balkanu držala popolnoma neutralno, kar je vzbudilo v Evropi splošno odobravanje. Na tem stališču bo ostala tudi vnaprej in upa, da ne bo prišla v noben konflikt z balkansko zvezo, zlasti pa bo gledala, da vzdrži prijateljsko razmerje s Srbijo. Na drugi strani pa mora Avstrija gledati tudi na to, da vsled sprememb na Balkanu ne bo imela kake škode. Prijateljskih razmer, v katerih živi naša država z Rumunijo, ki istotako v tej vojni varuje popolno neutraliteto, tudi ni podcenjevati. Zato upam, da se bo politična situacija čisto mirno razrešila in da se bodo respektirali tudi naši interesi.

Carigrad in Solun.

Belgrad, 5. novembra. Odlični vladni krogi pravijo, da se pripravljajo zvezne armade, da skupaj zasedejo Carigrad in Solun, kar je dokaz, da hočejo zvezne države tudi na zunaj pokazati svojo skupnost ter manifestirati za edinstvo balkanskih držav. Močna bolgarska kolona je že na potu proti Solunu, grška ekspedicija stoji že pred Carigradom. Politični krogi zatirajo celo, da bodo v Carigradu hali na čelu svojih armad vsi štirje kralji zmago-vitih držav.

Sultanova sablja in pismo.

Turin, 1. novembra. »Stampa« prinaša poročilo o zanimivem dogodku za časa bitke pri Kirk-Kilisi. Pred bitko je sultan poveljniku Muktar paši poslal dragoceno zlato sabljo in sledeče pismo. »Ljubi paša! Pošiljam ti to sabljo, ki naj te spremlja na vseh zmagoovitih potih. Upam, da boš s to sabljo udril skozi Plovdiv naravnost proti Sofiji«. V strašni bitki, v kateri so bili na to Turki popolnoma poraženi, so Bulgari med drugim plenom dobili tudi to zlato sabljo in pismo. Oboje se nahaja sedaj v rokah carja Ferdinanda.

Dosedanje srbske in bolgarske izgube.

Belgrad, 3. novembra. Tukajšnji listi poročajo, da imajo Srbi dosedaj 10.000 ranjenih. Oskrbo 1500 ranjencev je prevzel avstrijski Rdeči križ. — Bolgari imajo nad 20.000 ranjencev, od teh jih odpade na Kirk-Kiliso okoli 12.000.

Razne slike z bojišča.

Poročila o vojski iz Bolgarije.

(Piše prof. A. Bezenšek).

Sofija, 27. oktobra.

Kako radi grdo Bolgari na vojsko.

O tem nam priča sledeča resnična dogodka, ki se je vršila te dni v Sofiji in katera je dokaz, kakšen bojni duh veje med Bolgari. Pri šestem polku so imeli dopolniti eno družino (bataljon). Vojaški zdravniki so pregledali natančno vse moštvo, ki je imelo vstopiti v dopolnilne vrste polka. Zdravniki so zabilježili 5 mož v starosti med 45—50 letom, ki so bili popolnoma nesposobni za vojaško službo. Medicinska komisija je odločila, da se morajo osvoboditi. To se jim je naznanilo. In ko slišijo ti možje, da ne smejo stopiti v vojaške vrste, se vsi razjočejo. Poveljnik jih popraš, zakaj se jočejo. A ti možje odgovarjajo:

„Jočemo se, ker ste nas izločili iz vojaških vrst. Mi se hočemo vojskovati! Kaj porečejo zdaj v naši vaši, ako se vrnemo? Vi ste nam tukaj v kasarni cel teden dajali državno brano, a zdaj ne da bi mogli državi kaj koristiti, nas spodite“.

Še dolgo so prosili možje, izobčeni iz vojaških vrst, s solzami v očeh, naj bi jih vendar sprejeli za vojake. A ni se jim prošnja izpolnila. Zato so si drugače pomagali, samo da se ne morajo vrniti dom; šli so se zapisat kot prostovoljci v makedonsko-odrinško četo, s katero so šli preko meje v boj proti Turkom.

Ta fakt pač najboljšo dokazuje, do kakošne višine je došel v sedajšnjih časih bojni duh pri Bolgarih. Iz zgodovine sicer vemo, da so Bolgari vedno bili bojevit narod. A da se po petstoletnej sužnosti ni izgubila ta vrla njihova lastnost, o tem priča omenjeni dogodek, ki je priobčen tudi v poluslužbenih novinah.

Na bojišču po veliki bitki.

Dopisnik bolgarskega lista „Kambana“ po-daje nam v kratkih vrstah sledečo sliko:

„Gledal sem na bojišču po večerajšnji bitki ležati mnogo svojih sobratov, same fante v cvetočih letih z najboljšim izgledom.

A motivim Turkom je bilo videti, da so slabo rejena, siva in utrujena bitja, katera je smrt rešila iz te žalostnega stanja.“

Bolgarski vojaki so dobro preskrbljeni z vsem potrebnim v vojski. Razven živčja, ki ga seboj nosijo ali ga z njimi pošiljajo, srečujejo jih čisto bele črede goveje živine in dobro rejenih konj, ki dajejo izvrstno hrano. Kuha se v obilju in dobro.

Kako gre v boj in kako umira črnogorski junak?

Trd je boj za Tarabuš pri Skadru. Črnogorski junaki pa so ga hoteli vzeti hitro, kolikor mogoče hitro.

Pripetilo se je to-le: Ko je po prvih nasko-kih črnogorski poveljnik zvečer odšel od svojih čet v glavni stan po nova povelja, krenil je ukli-njanski bataljon proti trdnjavi iz želje, da jo osvoji. Ko je videl to bataljon lešnjanski, evo šli so tudi ti v boj. Junaki so hoteli preko noči dobiti v svoje roke utrdbo. Ali s pomočjo reflek-torjev so jih opazili s turških motorjev na Skad-rskem jezeru in tako se je zgodilo, da so začeli streljati na Črnogorce s treh strani, z utrdbe Taraboških in z motorjev. Iz prve turške utrdbe niso hoteli takoj streljati na nje, marveč so po-čakali, da so se približali, potem pa so streljali Turki na nje iz mitraljez, kar se je dalo. Črno-gorci so padali kot snopje. Črnogorci pa hajd krepko kviško na utrdbo. In vzeli so jo, pognali Turke, ali nad to utrdbo je bila druga in zopet so bili pod turškim ognjem. Da se niso umaknili, do zadnjega bi bili postreljeni . . . Tako žene Črnogorce v boj navdašenje in srčna želja, otresti se Turka enkrat za vselej.

Po bolnišnicah ležijo hrabri črnogorski ran-jenci. Dr. Martinović, upravitelj bolnišnic v Podgorici in Cetinju, je povedal vojnim poročevalcem, da je bilo pred dnevi prinešenih v Podgorico med ranjenci kakih deset mož, starih po 75 let. Niso mogli ostati doma, marveč vzeli so puško in hajd v boj na dušmanina.

Med ranjenci v Podgorici leži starec, ki je šel v boj s svojimi 4 sinovi; dva sta mrtva, jeden ranjen, eden se še bori. Ko je prišla črnogorska kraljica v bolnišnico, stopila je tudi k postelji tega starca ter mu rekla: Ali hočeš, da pošljemo domov tvojega najmlajšega sina? Starec je od-govoril: Rajše naj me tukaj na mestu ssekajo, kot da bi doživel tako sramoto!

V boju je videl oče, da mu je sin v nevar-nosti, skočil je bliže in ga branil. Sin pade ranjen v nogo, oče pa, da reši sina, ga je pokril s svojim telesom pred kroglijami, ki so žvižgale okoli njega. Nekoliko trenutkov potem so potegnili ranjenega tina izpod mrtvega očeta.

Večina ranjencev ima rane od šrapnelov in mitraljez, rane iz pušk zadane so povečinoma lažje.

Gospodje in gospe iz Cetinja pridno stre-žejo bolnikom, pogostoma pa sta med ranjenci v tej ali oni bolnišnici kralj ali kraljica. Kralj Nikita hodi od postelje do postelje, tolaži in go-vori srčne besede. Ranjenec umira. Kralj Nikita dvigne njegovo glavo in v rokah svojega kralja umrje priprosti črnogorski junak. Solza kralja porosi čelo mrtveca

Mati pri trupu padlega junaka.

Dopisnik belgrajske „Straže“ popisuje sceno, ki se je odigrala v vojaški bolnišnici v Nišu nad truplom Milana Popovića. Piše sledeče: Najnosilih, s črnim platnom zagrnjenih, je ležalo truplo artilerijskega poročnika Milana M. Popovića, ki je s svojo četo padel v bitki pri Vardarju. V bolnišnico stopi črna oblečena dama v spremstvu polkovnika. Mati ustreljenega Milana. Grozna scena: mati stopi k mrtvemu sinu, brez solz, vsa potrta gleda v blede obličje sinovo. Za hip pade na njegova prsa, poljublja ga in tu se šele oglasi tih jok in šepet: „Sin, ali se ne jeziš, da te po-ljublja mati, da mati plaka? Rekel si mi pri slo-vesu, ne jokaj, mati, ni treba, da bi mati oplako-vala junaka.“ — Materina bolest se je pomirila, ko je govorila: „Vojak moj, samo da te vidim, samo da te niso Turki razmesarili; ne bom pla-kala, zakaj junaško si padel za domovino, mati junaka sem.“ — Moment, poln gorja in žalosti; tudi jaz sem vzdihnil in grenko zaplakal nad onim mladim življenjem, ki bi lahko še mnogo na-pravilo. Mati mi je tudi pokazala mrtvaški list, katerega je sama napisala — brez fraz — in ki se glasi sledeče: „Artilerijski poročnik, vodja ko-mitov Milan M. Popović je umrl za domovino 4. oktobra pri Vardarju. Žalnoča rodbina.“ Oni mladi junak, ki je junaško padel, je ležal na po-lju pri Vardarju štiri dni, dokler ga ni našel nje-gov brat, ki ga je spravil v Niš, odkoder so ga prepeljali v Belgrad.

Celjski okraj.

Iz Celja. Politično društvo „Naprej“ skliče javen društveni shod in sicer v soboto, dne 9. novembra ob 8. uri zvečer v gostilni „Narodni dom“. Na dnevnem redu je: 1. Gimnazijsko vprašanje. 2. Predavanje o vojni na Balkanu. 3. Slučajnosti. Vsi člani in celjski Slovenci so vladno vabljeni.

Preselitev pisarne. G. dr. V. Kunkovec, odvetnik v Celju, se je preselil s svojo odvetniško pisarno iz Kolodvorske ulice št. 8, v Rotovsko ulico št. 3, v Ferjenovi hiši, kjer je prejšnjeval g. dr. Al. Brenčič. (2—1)

SHOD POLITIČNEGA DRUŠTVA »NAPREJ« se vrši v soboto 9. tm. ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih Narodnega doma. Na dnevnem redu je velevažna naša kulturna zadeva celjske gimnazije. Ta zadeva mora enkrat stopiti v odločen štadij. Govorilo se bo tudi o balkanski vojski. Celjski in okoliški Slovenci, pridite mnogobrojno!

LISTEK.

Češki otok pod nemškimi valovi.

Spisala Sokolova. — Poslovenil Š. K.

(Konec.)

»No, nič zato. Moj mož je mimogrede vprašal doktorja, če znate nemško, in on je povedal, da znate, in tako je bilo vse v redu. In vam je, ko znate, vendar vseeno, če govorite tako ali tako.«

Toni je udarila v glavo kri.

»Milostiva, to mi ni vseeno. Mislila sem, ko je gospod tak narodnjak, da pač ne bode vzgajal svojih otrok v nemščini, nego jih bode učil, da morajo ljubiti češčino!«

Mogoče bi bila v svoji razburjenosti povedala gospe vse, kar je mislila, ko je ne bi bila ta prehitela.

»A jaz ne maram prenapetosti, pa tudi ne maram, da bi si otroci ubijalo glavo s češčino. Z otroci hočem govoriti le v nemščini. Drugače ne bi rabila za nje gospodične; igrati se z njimi, peljati jih na sprehod bi znala tudi Malči, a češčine se bodo že naučili, ko bodo hodili v šolo.«

V Toni se je oglašalo vprašanje: Kaj sedaj?

V njeni duši so se prikazali tam v Ještjedu njeni svojci, s katerimi se je danes poslovila. Gleda jih, kako jih preganjajo iz mesta, kjer so se starali, kjer so samo zato obubožali, ker niso hoteli zatajiti svoje narodnosti. In od nje zahtevajo tu, da jo zataji, da se izdaja za Nemko, da slepi male, nedolžne otroke, da jih v nežni mladosti odtuji od češčine, da jih nauči nemščine, katera tlači in preti ugonobiti češki narod.

Ne, za nobeno ceno ne. Tega ne bodo dočakali od nje.

»Milostiva gospa«, spregovoril razburjena po kratkem molku. »Žal mi je, da pod temi pogoji ne morem sprejeti mesta pri vas za nobeno ceno. Ne bi hotela in tudi ne bi mogla vašim otrokom lagati, da sem Nemka. Prišla sem v dobri volji, da vam pošteno služim in da vas zadovoljim, a tega vašega pogoja ne bi mogla spolniti.«

»Kakor mislite; tako bode morda boljše«, reče gospa razžaljena, »samo počakajte, da to sporočim možu«. Pritisnila je na zvonec in takoj se je pojavila Malči, katera je morala iti poklicat gospoda, naj pride za nekaj časa v gospejin kabinet. Gospa je odšla.

Tona je ostala sama z razburjenimi svojimi mislimi. Čez nekaj časa je zaslišala odpirati se vrata in nato priglasi glas, a nato glasen razgovor in razumela je na koncu iz njega popolnoma jasno cele cdlomke.

»Saj vendar veš, ljuba, da se strinjam s teboj, ali opreznije bi morala postopati. Odstopiti bi jo bili pri prvi priliki; a sedaj bi ji mogla reči že radi mene, da odstopaš od svoje zahteve, in da more ostati.«

»A jaz ne maram, nočem. Ne maram je ne videti v svoji bližini. To dekle se je drznilo kritizirati mene! To bi bila lepa kača v hiši!« se je jezila gospa.

»Ali vendar malo premišli, kaj bode rekel doktor Soukup? Pomisli vendar na občinske volitve. Če se razglasi po Pragi — in to veš, da naši nasprotniki povsod vohunijo, da je odšla od odvetnika Rudkyja pestunja, ker se je od nje zahtevalo, da mora govoriti z otroci samo nemško, more moja kandidatura propasti. Sama si hotela, da pridem v mestno zastopstvo. In tudi moji praksi ne bode koristila ta vest, saj veš, da imam samo češke kliente«, je razlagal moški glas.

»Ne, za nobeno ceno.«

»Potem daj vsaj, da z njo govorim«, se je oglašil moški glas.

»Samo reci ji, naj gre, jaz je nočem videti več«, je dejala jezna gospa.

Toni se je stisnilo srce, ko je začula, da se bližajo koraki. Najrajše bi bila ubežala, da ne bi videla več nobenega teh ljudi.

Zavesa med vrati se je dvignila. Tudi gospod Rudky je bil v zadregi; vstrašil se je, ker vrata niso bila zaprta, in v duhu je gotovo proklinjal svojo ženo, ki ga je vodila iz neprimliko; a kot advokat se je hitro razbral.

»Gospodična Petrickova?« vpraša se smehtaje in klanajoč; ko je Tona s poklonom potrdila, je rekel, da je on Rudky.

»Čul sem od svoje soproge na največjo žalost, da se nista zjedini. Ne bi bilo treba gospodičina, jemati njene želje dobesedno. Tako bi bili delali samo nekaj dni, pa bi ona sama odstopila od svoje zahteve. Saj veste. Kaprica mlade dame. Saj ste tudi vi dama, pa veste najboljšje, kako mislijo takele muhaste glavice. Gotovo ji je to prigovarjala kaka prijateljica, pa se tega drži kot klep. Da bi bil mogel z vami preje govoriti, povedal bi vam bil, da je to le trenutna muha. Najboljše je, na te se ne ozirati. Škoda. Zelo mi je žal, da bodo moji otroci izgubili tako dražestno, in k temu še rodoljubno varhinjo. Ne čudite se, moja gospa je malo nervozna, pa ji je sedaj gotovo žal, da vas izgubi; a naj se ji zgodi dovolj. Priporočam se vam, in upam, da bodo budočnost vse popravila,« je sladko končal gospod odvetnik spremljajoč Tono do vrat.

Ni mogla reči besede, ne ga pogledati. Tako je bilo sram te laži. Z nemim poklonom je odzdravila na njegov poklon in bila je že zunaj. Ni vedela, kako je prišla na ulico. Vse se je vrtelo krog nje. In tavalja je po ulici. Ne vedoč, kako, se je znašla pred neko praško šolo, iz katere so ravno prihajale učenke. Kakor električna iskra ji je šinila misel na njeno bivšo učiteljico. Vedela je za pot, po katerem je hodila učiteljica iz šole; kako je včasih hodila z njo in se pogovarjala o narodni ljubezni! Če pohiti, jo bode došla. Mogoče je še ni pozabila, mogoče ji bode svetovala in ji podala roko v pomoč. In odhitela je Tona po ulici, da dohiti svojo nekdanjo učiteljico.

V svoji bivši učiteljici se ni zmotila. Takoj po šoli je šla k nekaterim poznanim bogatim gospod, materam nekdanjih in tudi sedanjih svojih učenk, in že pri tretji, dražestni, iskreni Čehinji, takisto pri odvetnikovi soprogi, a drugega kova, kakor je bil gospod Rudky, se ji je posrečilo, najti mesto za Tono. Imela je biti za varhinjo dveh ljubkih deklic. Dobra gospa, kateri je učiteljica povedala, zakaj se je Tona odrekla ponujemu mestu, je srčno stisnila roko Toni in dejala je, da jo iskreno veseli, da izroči taki zavedni Čehinji svoj zaklad, in da bode srečna, ker Tona se boče gotovo trudila, da postaneta njeni hčerki zavedni Čehinji.

Tona je sedaj, ko je bila pri teti, plakala, a jokala ni radi sebe, ker že drugič je nastopila svoje mesto; njen jok ni prihajal iz osebnih razlogov.

Plakala je iskrena češka deva nad tem ubogim, nesrečnim narodom, katerega preganja sovražnik, a njegovi rodni otroci, mesto da bi mu pomagali, postajajo mlačni in nezvesti. In v mladi, idealni duši se je pojavilo vprašanje: Kaj bode z našim dragim, ljubljanim narodom, ki je v tako veliki nevarnosti? Jokala je. V temi je stopila pred njeno dušo slika njenega očeta in vseh onih požrtvovalnih čeških delavcev. Njena duša se je zvedrila. Nehala je jokati. Ne — vkljub mlačnosti mnogih svojih sinov vendar ne more poginiti narod, ki ima na svojih prsih tako krasne vzglede narodnostne požrtvovalnosti in zvestobe. In čeprav so to njegovi najpriprostajši in najsiromašnejši otroci, vendar bode to trdna skala, na kateri bode zidal narod svojo stavbo, in katere ne bode podrli sovražnik.

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za odpravo peg in za dosego in ohranjenje nežne, mehke kože in bele polti in boljše mila kot svetovnoznano lilijno mlečno milo Steckenpferd, znamka jezda palica, od Bergmann & Co., Tetschen a. E. — En kos se dobi za 80 vin. v lekarnah, drogerijah in vseh enakih trgovinah. Ravnotako se obnese Bergmannova lilijna krema „Manera“ čudovito pri ohranjanju nežnih, belih ženskih rok; dobi se v tubah po 70 vin. 186 40-39

Gospodarski paberki.

Vinogradne kopi in gnojenje vinogradov.

V vinogradnih krajih živimo, in vendar marsikateremu, celo izmed viničarjev, ni popolnoma jasno, čemu se v vinogradih koplje. Se pač koplje, ker se koplje že od nekdaj, ker nekopani vinograd vidno nazaduje, in nazadnje, ker bi se onega, ki ne bi kopal, smatralo za nemarnjaka. Da umevanja kopi pri mnogih v resnici ni, se vidi na tem, kako in kedaj kopljejo. Kop pa je silno važno delo vinogradnikovo. Zato o njej par besedi.

Koplje se, da se zemlja rahlja. Rahla pa mora biti zemlja v naslednje svrhe: 1. Da more zrak va-njo in do korenin. Gnoj in zemlja, ki vsebujeta hranilne snovi, se razkrajata le pod vplivom zraka. 2. Da more voda prodirati v zemljo. V vinogradih, ki leže pošev, zgineva voda na površju kakor v zemlji kaj lahko in tudi izhlapeva močnejše, ker sonce zemljo bolje ogreva. Zato je vinogradniku vedno skrbeti, da trs ne trpi suše. Marsikdo misli, da trs ne rabi mnogo vode, ker sušo najlozje prenaša. Toda, kdor misli tako, se moti; trs že rabi mnogo vode, sušo pa le zato razmeroma lahko prenaša, ker grede njegove korenine zelo globoko. Rahla zemlja pa posrka mnogo več vode nego trda, ker po trdi oteka. 3. Da more zemlja več solne gorkote sprejemati in je trsu več oddajati. Rahla zemlja se ogreva hitreje in toploto odseva bolje nego tida. Iz zemlje odsevajoča toplota pa je ona, ob kateri trs živi in grozd zori, ne neposredno od solnca prihajajoča.

Koplje pa se tudi zato, da se zatira plevel. Vinogradna zemlja rodi plevel kaj rada; to se vidi, ako se dolgo ne koplje. Na težkih zemljah je ta plevel večidel trava, ki pa za trs vendar ni nič drugega kakor plevel. In plevel mora v vinogradih priti stran: 1. Ker požre trsu veliko množico hranilnih snovi; pomisliti je le, koliko je plevela in koliko velikih rastlin je med njim. Kar pa plevel rabi hrane, je jemlje trsu. 2. Ker

zemlji brani, da jo sonce ogreva in gorkoto izseva. 3. Ker trsu dela senco. 4. Ker vodi brani, da ponika v zemljo. 5. Ker pospešuje glivične bolezni (oidij in peronosporo) in gnitje. Škoda, ki jo v vinogradu povzroča plevel, je torej velika. Vinogradniku naj velja kot pravilo, da bodi vinogradna zemlja vedno rahla in brez plevela.

Kakor pa na svetu ni pravila brez izjeme, tako tudi to ne. In ravno za naše kraje velja ta izjema. V naših krajih so namreč v najbolj vročem poletnem času plove prav pogoste in je vinogradu v korist, ako ta čas zemlja ni rahla, ker bi rahlo zemljo silovita voda z lahkoto odnašala. Tudi je med vinogradniki dobro znano, da se grozdje rado posmudi, ako se koplje v najhujši vročini. S tem ni povedano, da se kop, ki bi ta čas bila potrebna, naj opusti; opravi se naj jo ob ugodnejšem času. Zemljo se rahlja in plevel uničuje obenem s kopjo. Kopati je večkrat v letu. Najbolje ravna oni vinogradnik, ki koplje najmanj štirikrat. Prva kop se vrši po rezi, kakor hitro je zemlja nekoliko usahnula. Kopati je globoko, da se zemlja dobro odpre; tudi je še odstraniti vse one vrhnje koreninice (nad cepljenim mestom), ki so se v rezi prezrle. V mladih vinogradih je obračati posebno skrb na to, da pride pri vsakem trsu cepljeno mesto nad zemljo, sicer vrhne koreninice vedno poganjajo. Pozabiti tudi ni na grabice, da se vinograd obvaruje škode po vodi.

Drugokrat kopljemo sredi maja in zadošča, ako se koplje plitvo; kajti pod površino je zemlja še od prve kopi dovolj rahla. Glavno pri tej kopi je, da se odstrani plevel in se ga spravi pod zemljo; le rastline z velikimi koreninami, zlasti pa pirnico ali slak, je bolje pustiti ležati na površju, da se posuše.

Tretjo kop zadene gori omenjena izjema. Začne se namreč naj ž njo, ko so najhujše plove že minule in se je vročina omilila, recimo v drugi polovici avgusta, torej ko smo na trsu porezali vršiče. Nekateri vinogradniki dajo ob času najhujše vročine travo požeti in jo puste ležati na mestu, da se v kopi spravi pod zemljo; drugi zopet travo puste stati do kopi, ker se boje, da bi grozdje trpelo škodo. Vsekakor pa bo v vinogradih, ki vsled glivičnih bolezni trpe zelo hudo, upoštevati dejstvo, da visok plevel razvoj teh bolezni pospešuje. Tretja kop se opravlja v ta namen, da more zoreče grozdje iz zemlje dobivati čim največ gorkote. Kadar grzdje zori, to je od začetka septembra naprej, naj je zato zemlja rahla in popolnoma brez plevela. V septembru se najbolj odločuje, kakšno bo vino. Kakor si želimo, da imamo ta mesec najlepše vreme, tako nam tudi ni opustiti ničesar, kar more kakovost pridelka povzdigniti. Zato naj je vinograd do Sv. Ilja vkopan. Tudi tokrat zadošča plitva kop.

O vseh teh kopeh pa je pomniti, da se naj ne opravlja v dežju. Kop v dežju povzročuje, oziroma pospešuje zlatenico listja in gnitje korenin.

Četrta kop pa je, če se opravi, pol gnojenja, in bi naj bila zato pri nas mnogo bolj običajna kakor je. Izvršuje se po trgatvi, koplje se globoko in grude pusti, da je razdrobi zimski mraz. Ta kop se lahko opravlja, dokler ne začne zemlja zmrzovati, oziroma dokler ne zapade sneg. Če je zemlja tudi mokra, to naj ne brani kopi, saj bo mraz grude razdjal in plevel uničil. Ta kop zemljo rahlja najbolje in plevel zatira najuspešneje; zato velja pri umnih vinogradnikih toliko kakor pol gnojenja.

Po trgatvi kopati pa kaže tudi zato, ker se s to kopjo da ob najmanjših stroških združiti dvoje drugih opravil, ki se naj v vinogradih izvršita ob tem času; to sta: da se obvarujejo mraza, in gnojenje. Ako se gnoji s hlevskim gnojem, naj se namreč to stori, če le možno, jeseni, oziroma pred zimo; gnojiti v zgodnji pomladi, je že mnogo manje vredno, gnojenje v zgodnjem poletju še manje. Ako se gnoji pred zimo, se gnoj do spomladi dobro razkroji, in je, kadar se sneg taja, že takšen, da voda hranilne snovi lahko takoj začne nositi h koreninam. Pri pomladni gnojitvi mora trs na hranilne snovi še dolgo čakati in jih ravno takrat nima, kadar bi je vsrkaval najbolj željno. Po poletnem gnojenju pa vrhu povedanega trs predolgo žene in les do zime ne dozori.

Gnojiti se mora znati. Škodljivo je, spravljati hlevski gnoj neposredno na korenine trsa; brez koristi pa je gnoj, ako se ga daje pregloboko ali trsu preblizu. Globlje pod površino zemlje naj gnoj ne pride nego 30—40 cm. da se pod vplivom zraka dobro razkroji in da voda, ki prodira navzdol, hranilne snovi jemlje s seboj ter je dovaja do korenin.

Ne gnoji pa tudi preblizu trsa! Kadar gnojiš, misli, kje se utegnejo nahajati v zemlji tanke, vlaknaste koreninice trsa (ne privrhne), kajti le one sprejemajo hrano!

V mladem vinogradu se še gnoji vsakemu trsu posebe; gnoj se podkoplje ali samo na gornji strani trsa, ali pa okoli in okoli. V starejših vinogradih pa se gnoj med vrstami tako raztrosi, da ostane zemlja od trsa proč le za širino dlani nepokrita, in pri kopi spravi v primerni globocini v zemljo.

„G. N.“

Ponaredbe se strogo po postavi kaznujejo. Vendar pa se mnogokrat ponareja celo že 40 let obstoječa Röslerjeva voda za zobe, ki ima tri rudeče križe kot varstveno znamko. Varujte se pred ponaredbami!

Pozornosti treba! Mal kašelj, zehripa glas, zasliženost, vse to lahko pri zanemarjanju pelje do težkih bolezni. Najlažje se obvaruješ pred tem, če imaš v zalogi Thymomel Scillae iz lekarne Fragner, Praga. Steklenica 2 K 20 vin, dobi se v vseh lekarnah. Pazi na ime izdelka in izdelovalca.

Proti pokanju rok. Kadar je mrzlo ali pa prav ostro vreme, mnogim ljudem zelo rade pokajo roke. Zapoke so često prav globoke, skeleče, krvave in se ne celijo rade. Vsled tega si taki ljudje ne umivajo radi rok in nesnaga se zajé v rane, kar prav lahko provzroča zastrupljenje. Da se temu zlu odpomore, naj se vzame žlica medu, ki ga raztopiš v litru vode. Roke si dobro osnaži in potem jih v tej tekočini trikrat na dan umij in jih drgni toliko časa, da se mokrota posuši. Ako pa moraš roke pri delu zmociti, jih takoj skrbno obriši. Še hitreje pa se celi, ako primešaš tekočini eno žlico glicerina.

Proti influenci in nahodu. Sigurne sredstvo proti imenovanima boleznima je rmanov čaj in čebelni pitaneč (najboljši med). Ko se bolezen pojavi, pij zjutraj in zvečer skledico rmanovega čaja, v katerem si raztopil eno žlico medu in v par dneh boš zdrav. Nahod pa izgine navadno že po enkratnem zavžitju tega zdravila. Slabotnim, bolehnim in onim, ki so bledotni, se priporoča ta čaj kot navadna pijača.

Kako ustaviš kri, če si se ranil. Ako ni zdravnika pri roki, vzemi šopek vate, pomoči jo v krop in deni na rano! Uspeh je dober tudi, če je ranjena glavna žila. Ako pa vato namočiš v mrzli vodi ali jo celo nič ne zmocíš, ne pomaga nič.

Priprosto sredstvo proti ozeblini je večkratno namazanje bolečih mest z glicerinom. Samoočebni umevno se sme to le takrat storiti, če niso ozeblin predrté. Drugo izkušeno sredstvo so takoimenovane semenske kumare. V sredi se prežejo, njih seme in na lupini viseče straničje s topim orodjem, n. pr. žlico ven spravi in tako pripravljena lupina v lahni gorkoti in previdno posuši. Ako hočemo pomazljene ude zdraviti, izrežimo iz posušene kumarine lupine nekoliko večji kos kot je boleče mesto. ga v gorki vodi omehčimo in 24 ur dolgo lažno čez pozebli del zavežimo. Taka dvakratna obveza ozdravi velikokrat zelo hude zmrzline in ozeblin.

Dragi čast! Meso, zelenjava, oglje: vse postaja dražje. Zato se sedaj dvakrat bolj cenijo Maggijevi izdelki za juhe, katerih nizka cena se ne spreminja; tudi so izvrstno sredstvo za dobro, zdravo kuhinjo, ker se z njimi privarči gorivo in mnogo dragih dodatkov. Posebno vrednost imajo pri varčnih gospodinjah Maggijeve kocke za govejo juho po 5 vin, ker kocka — samo s četrt litra vrele vode polita — da takoj delikatno govejo juho; le-ta se uporablja na isti način kot navadna doma pripravljena juha, to je kot juha z vlogami, za polivanje prikuh, omak itd. Pri kupovanju pazite na znamenje pristnosti: na ime „Maggi“ in varstveni znak zvezda s križcem.

Zatohtlo žito se zopet popravi, ako se živo apno, djano v koš ali jerbas, zakoplje v žitni kup. Sicer pa zadostuje tudi, ako se koščke apna pomeša med žito. Z apnom v dotiki naj se pusti žito nekaj tednov, kup pa naj se med tem večkrat premeša. To sredstvo se dobro obnese pri rži in pšenici, ki imata golo zrnje. Zatohtel oves pa se popravi, če se mu primeša prah lesnega oglja in pusti tako 8 dni. Nato naj se vrže oves na vejevnik ali navadni žitočistilni stroj, da se odpravi prah iz njega. Ako je žito močno plesnivo, vrže naj se ga na vejevnik. Nato naj se pomoči žitno lopato prav dobro v očetnem špiritu in premešava potem ž njo in kup prevrže večkrat; če je pa le malo, zadošča, da se ga prevrže parkrat.

Učinek praškega domačega zdravila je posebno ta, da vsled svojih antiseptičnih lastnosti varuje

rano pred infekcijo in pred komplikacijami vnetja itd. ter da celi rano brez bolečin in hitro. Zato se praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja rabi kot splošno domače sredstvo ter se dobi v vseh avstrijskih lekarnah.

Kdor je izpostavljen mrazu, trpi mnogo krat na revmatizmu, protinu, trganju v udih in ozeblinah. Blagodejno učinkujoče mazilo, ki se naglo priljubi, je contreanman iz lekarne B. Fragner, Praga. Glej inserat.

Dopisi.

Zibika. (Zahvala.) Simon Strenkl, učitelj v pok. in posestnik na Tinskem, obdaroval je danes 30 otrok z raznovrstnim blagom za zimsko obleko, tukajšnji učiteljski knjižnici pa je naklonil 44 knjig in zvezkov. Za te darove izrekata blagemu šolskemu dobrotniku tem potom najprisrčnejšo zahvalo: šolsko vodstvo in kraj. šol. svet Zibika, dne 4. novembra 1912 Smole Franc, l. r. načelnik in župan, Jos Parkhart, nadučitelj.

Grafton Wis (Amerika). Vem, da marsikaterega bralca „Narodnega Lista“ zanima dopis iz tujih krajev, posebno iz Amerike, ker skoraj ni hiše, da bi ne bil kateri v Ameriki. Zato sem se tudi jaz odločil, da pišem par vrstic in naznamim, kako se Slovenci tukaj imamo. Zadnje dni smo imeli kar dve svatbi skupaj. To je bilo veselja brez konca in kraja. Prva svatba je bila 28. sept. Bila sta poročena g. John Šimenc iz Rečice v Savinski dolini z gđ. Fani Krolnik iz Ljubnega. Druga pa je bila 5. okt. Stopila sta v zakonski jarem g. Ignac Fužir iz Radomirja z gđ. Marijo Podbregar iz Bočne. Poročeni so bili v tukajšnji cerkvi sv. Jožefa. Novoporočencem mnogo sreče, nam samcem pa blagovolite, gosp. urednik, kakšnih lepih deklet poslati. Z delom je zdaj tukaj prav dobro, dela je dosti, ali plača je majhna. Vreme imamo slabo, prav pogosto je dež, kar tukaj ni navada, da bi tako deževalo, kakor letos. V začetku novembra bodo volitve za prezidenta in se v vseh strankah pridno pripravljajo. Kaplan Berk je tudi prišel v Ameriko in je v Joliet Ill. Morda bo sedaj tudi dekan Dovnik kmalu prikolovratil za njim. Potem bo zopet agitacija in... Pa zdravo in brez zamere.

SUKDA

in modno blago za gospode in gospe priporoča izvozna hiša Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu (Česko). Vzorec na zahtevo franco. Jako skromne cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gosposke obleke. 107 48-39

CEFIRI

Književnost in umetnost.

Slovensko - nemški in nemško - slovenski žepni slovarček je pravkar izdala družba Sv. Mohorja v Celovcu. Priredila sta ga profesorja gg. dr. Jakob Šket in Štefan Podboj. Cena mu je 2 K 40 v. Slovarček ima nad 12000 slovenskih in nemških izrazov na 416 straneh in je vsled svoje male žepne oblike jako prikladen.

Trgovski koledar za leto 1913 je izšel, ima bogato vsebino in je vreden sovrstnik dose-daj izišlih koledarjev društva „Merkur“, oziroma je še boljši ter veliko praktičnejši od prejšnjih. Koledar prav toplo priporočamo občinstvu, posebno pa slovenskemu trgovstvu. Uredil ga je gosp. dr. Rudolf Marn. Cena mu je s poštnino vred 1 K 20 vin.

„Veda“ ima v št. 5. naslednjo vsebino: Vlad. Knaflič: Italijanski Trst? — Dr. Branko Drechsler: Pop Šime Starčević; — Alb. Ogris: O sodobnem revolucionarnem sindikalizmu; — dr. K. v. Roretz: Wilhelm Wandt; — dr. Boris Zarnik: O oblikah s pomešanimi ženskimi in moškimi znaki; — dr. Milko Brezigar: Konjunktura, kriza in depresija; — dr. Ivan Prijatelj: Građivo iz življenja kranjskega literata; — Jož. A. Glonar: Iz slovenskega slovstva; — I. P.: Današnji dan ruske poezije; — V. K.: Leto 1917. in bodočnost našega gospodarstva; — B. V.: Anatole Leroy-Beaulieu; — B. V.: Dr. Karel Slanc „Avstrijski Jugoslovani in morje; — V. K.: Italijanski Trst? — B. V. Hoetzel „Strany v rakouskem řízení spravním“; — B. V.: Vladimír Mažuranič „Hrvatski pravno-povjestni izvori i naša liepa književnost; — B. V.: Dr. A. grof Coronini-Cronberg „Posest“ — † dr. Karel Štekelj; — dr. K. Glaser: „Die sprachliche Urverwandschaft der Indogermanen“; — V. K.: Frédéric Bastiat-Milan Krešič „Blago-glasnost u naročnom gospodarstvu“; — V. K.: Teoretični socializem in socialno vprašanje; — V. K.: Gospodarska strokovna literatura na Slovenskem; — B. V.: „Die Brücke“ (Most); — V. K.: V obrambo in podak.

Resen predlog

in nasvet vsaki gospodinj, ki želi napraviti iz žita okusno, dehtečo, a vendar po ceni kavo.

Tej zahtevi odgovarja v popolni meri zrnati kavi po okusu najbolj slična

„**Frančkova Perlrž, znamka : Perlr:**“

Uvažujte, cenjena gos. odinja, navodilo, ki se nahaja na vsakem zavitku. Dobi se povsod.

Slikar in pleskar

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela kakor slikanje sob, cerkev, gledaliških odrov, črkoslikarstvo na steklo, les itd. — Zmerne cene. — Priporoča se za obilna naročila. Svoji kevojim!

Viktor Bevc, Celje

90 Graška cesta št. 8. 49-29

Volneno

za ženske in sukno za moške obleke sadnje mede razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna R. Stermecki v Celju.

Vzorec in cenik čez tisoč strari s slikami poštnine prosto.

Prvi modni salon Matilda Pick Celje, Kolodvorska ul. 6.

Za sezono priporočam svojo bogato zalogo elegantnih in priprostih klobukov za gospe, dekleta in otroke. Moderniziranje se izvrši hitro in poceni. — Največja zaloga najmodernejših modrcev. — Prevzamejo se tudi pravila in snaženje.

645

33

Rastlinska destilacija „RADECKI“

Ivan Cater v Celju

vas postreže priznано povsem najugodnejše pri nakupu vseh vrst likerjev in žganja. 42-35

Špecialitete: „Radecki“ grenki in sladki in Pelinkovac najboljši želodčni likerji, izdelki izključno samo iz rastlin. Bosanska in slavonska slivovka, ogrski kakor istrski tropinovec in vinsko žganje ter zajamčeno pristen v zdravilne namene priporočljiv kranjski brinovec. Zahtevajte v lastno korist brezplačno in poštnine prosto vzorce in cene.

Jos. Čretnik

stavbenik valjčnih mlinov in žag za vodno in parno silo Št. Jur ob j. žel.

Izdelujem tudi **prenašalne mline** (Transportable Mahlmühlen) za vodno in parno silo, kakor tudi za obrat na gepelj in roko; mlini so opremljeni s presejalniki in si lahko vsaki napravi dovoljno moka.

Cene: mlin z 24 col velikimi kamni 316 K

„ „ „ 19 „ „ „ 280 „ „ „ „ 16 „ „ „ 250 „

Za večje mline cene po dogovoru.

624 6-5

Iščem viničarko

ki bi nastopila službo koncem meseca listopada.
Dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju.
658 1

POZOR!

50.000 parov čevljev!
4 pari samo 8 kron.

Zaradi nstavljenja plačil več velikih tovarn sem dobil nalog, prodati večjo množino čevljev globoko pod izdelovalno ceno. — Prodam torej vsakomur

2 para moških in 2 para ženskih čevljev rujavo ali črno usnje, galoširane, dobro podkovani podplati, jako elegantne najnovejše fasore. Velikost po številki. — Vsi 4 pari stanejo samo 8 kron. Pošlje se po povzetju.

A. GELB, izvoz čevljev, Krakov šte. D 52.
Zamenja se lahko ali denar nazaj. 660 1

Veliko presenečenje!

V življenju nikdar več take prilike. 600 komadov samo K 3'80. 661 -1

Krasna pozlačena pec. anker ura z verižico, natančno idola, garancija 3 leta, ena moderna, svilena kravata za gospode, trije komadi najinejših žepnih robcev, en krasen prstan za gospode z imitiranim zlahtnim kamnom, ena krasna, elegantna garnitura ženskega nakitja, obstoječa iz 1 krasnega kolirja iz orijentalnih biserov, moderni damski okras s patentnim zaklepom, dve elegantni damski zapestnici, 1 par ubanov s patentiranim kaveljčkom, 1 krasno žepno, toaletno ogledalce, 1 usnjata denarnica, 1 par manjšnih gumbov, 3 kar. double zlato s patentnim zaklepom, 1 jako eleganten album za razglednice, najlepši kraji sveta, trije šalji predmeti, največje veselje za staro in mlado, 1 jako praktičen spisovnik ljubimskih pisem za gospode in dame, 20 dopisovalnih predmetov in še čez 500 uporabnih predmetov, ki se v hiši ne morejo pogrešati. Vse skupaj z uro, ki je sama tega denarja vredna, stane samo K 3'80. Pošlje se po povzetju ali če se denar pošlje naprej.

Dunajska osrednja razpošiljalnica

Ch. Jungwirth, Krakov šte. D 71.

NB. Če se naročita dva zavoja, se priloži 1 prim. angl. britev. Za neugajajoče denar nazaj.

Neobhodno potrebno je varovanje

vsake rane, ako naj ne nastane vsled infekcije iz nje težko lečljiva rana.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3'18 se pošljejo 4 pušice, za 7 K pa deset pušic poštne prosto na vsako postajo avstr.-ogrske monarhije

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja, ceno in varstveno znamko. Pristno je po 70 v.

Glavna zaloga

B. Fragner, c. in kr. dvorni dobavitel!

lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 230.

V Celju v lekarnah M. Rauscher, Oto Schwarzl itd.

Zaloga v lekarnah Av.-Ogrske.

Prva južnoštaj. kamnoseška industrijska družba v Celju

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih vrst marmorja, granita i. sienita.

Nova ulica II, zraven slov. šole.
Edino nar. kamnoseško podjetje.

30 Lastniki: 12-11
Rob. Diehl, Ant. Kolenc in Fr. Strupi.

:: Izvrševanje ::
vseh cerkvenih stavbenih del s strojnim obratom. ::

Darujte Ciril-Metodovi družbi!

SINGER

,66'

šivalni stroj 20. stoletja

Kupujte samo v naših trgovinah ali po naših agentih.

SINGER Co., akc. dr. za šivalne stroje

Celje, Graška c. 33; Maribor, Gosp. ulica 32; Slov. Gradec, Glavni trg 46.

Svarilo pred zamenjavami! Vse od drugih trgovin za šivalne stroje pod imenom „Singer“ ponujani stroji so posneti po enem naših najstarejših sistemov, ki daleč zaostaja za našimi novimi sistemi šivalnih strojev v konstrukciji, uporabnosti in trpežnosti. 31 -11

Na vprašanja vedno zaželeni odgovor.

Vzorci za vezenje, gačenje in šivanje gratis in franko.

Nagrobne vence

v raznih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina
(Goričar & Leskovšek)
v Celju. 27 12-11

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzjavni naslov:

Zvezna trgovina,
(Goričar & Leskovšek, Celje

R. DIEHL, žganjarna, Celje

priporoča svojo veliko zalogo doma žgane slivovke, tropinovca, brinovca, vinskega žganja in domačega konjaka.

Rezervni fond K 322.522'95, stanje
vplačanih deležev K 117.660,

Enaintrideseto upravno leto.

Lastno premoženje K 503.462'49,
zadružnikov čez 3.000.

POSJOJILNICA V MARIBORU

V LASTNI HIŠI V NARODNEM DOMU.

Hranilne vloge sprejema in jih obrestuje: na vložne knjižice po 4 1/4% in 4 1/2%, v tekočem računu po 4 1/4% oziroma po dogovoru. — Rentni davek plačuje posojilnica sama. — Posojila daje: na hipotekarni kredit in zastave vrednostnih listin oziroma knjižic po 5 1/4%, na hipotekarni kredit s poroštvom po 5 3/4%, na osebni kredit po 6%. Eskomptuje menice ter daje kredit trgovcem in denarnim zavodom v tekočem računu. 58 12-11

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivoga, dobrega, puljenega 2 K, bolj-
šega 2 K 40 h; prima
poilelega 2 K 80 h;
belega 4 K; belega,
puhastega 5 K 10 h;
1 kg velefinnega.

snežnobelega, poljeraga 6 K 40 h; 8 K; 1 kg
puha, sivoga 6 K; 7 K; belega, šnega 10 K, naj-
finjši prani puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg,
443 dobi franko. 50-17

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali ru-
menega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm
široka, z 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 60 cm
širok, napeljen z novim, sivim, jako stanovitnim
puhastim posteljinim perjem 16 K; napol puh 20 K;
puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K,
16 K; zglavniki 8 K, 3 K 50 h, 4 K. —
Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 18—
K 14-70, K 17-80 in K 21—; zglavniki 90 cm
dolgi, 70 cm široki K 4-50, K 5-20, K 5-70;
podpernica iz močnega rižastega gradlna, 180 cm
dolga, 116 cm široka, K 12-80, K 14-80. Razpoš-
ljuje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovo-
ljeno je zamenjati, za neugajoče se povrne denar.

S. Benisch v Dešenici, šte. 773 Češko.

Bogato ilustrirani ceniki zast.

ZVEZNA TISKARNA V CELJU.

Brzjavni naslov:
Zvezna tiskarna Celje.

Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo na-
vadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleherni, ki to upoštevajo
in deluje v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker
se prejemu vsili nehoti prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem,
katero se potrudi v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z
namenu potrebnim učinkom. Zavod, ustrezajoč vsem zahtevam na polju
moderne tiskarske tehnike, je Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta
šte. 3. Založena z modernimi črkami in okrasji, kakor tudi opremljena z
brzotisnimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v po-
ložaju v polni meri zadovoljiti svoje cenjene stranke. — Cene nizke.

Čekovni račun pri c. kr.
poštni hraniln. št. 75.922.

Lastna knjigoveznica.

Ugoden vir za nakupovanje daril za Miklavža

je brez dvoma naša tvrdka.

Velika zaloga raznovrstnega barvanega, svil-
natega, zlatega, srebrnega in krep papirja,
cvetja, žice, jasic, perja in umetnih cvetlic.

Tovarniške cene.

26 52-45

Velika zaloga primernih daril za Miklavža,
Božič in Novo leto. — Božične, novoletne in
priložnostne dopisnice v velikanski izbiri.

ANTON KOCUVAN

Ring šte. 2 ~ CELJE ~ Ring šte. 2

Priporoča svojo **špecialno trgovino za prave švicarske vezenine**.
Vzorci poštnine prosti na razpolago! — **Predtiskovine na platnu** za šolo in
dom in vsi v to stroko spadajoči predmeti. — Velika izbira **perila** in **modnih**
predmetov za dame in gospode. **Klobuki** in **čepice** za gospode in dečke.
Tudi **dežniki**, **svileni robci**, **moderci**, **šerpe** itd. se dobijo po nizkih cenah.

Za mnogobrojni
obisk prosim

Ant. Kocuvan, trgovec, Celje.

Ivan Rebek, stavbeni in umetni ključavničar,

vodovodni inštalater (Poljska ul. 14)

se priporoča za napravo železnih ograd, vrat, oken, stopnic ter
za vsa konstrukcijska dela, štedilnike, vseh vrst vodovode, vod-
njake, kopališča. Izdelujem močne prenosne tehnične (Brücken-
wagen). — Vzamem v popravilo vsakovrstne tehnične in uteže.

Celje.

Vse po dnevnih cenah.

105 48-81

Celje.

Nič več beganja kadilcev cigaret

OTTOMAN

ker so glasom razsodbe upravnega so-
disša na Dunaju z dne 9. marca 1912
vse imitacije izbrisane.

835 52-28

Slikar in pleskar

prevzame vsa dela
dekoracijske, slikarske
in pleskarske stroke, katera
izvršuje solidno in po najnižjih
cenah. **Mihael Dobravec,**
Celje, Gosposka ulica 5

To
je

najboljša

sesalka (pumpa)

za gnojnice, ki izvrstno dela in
je poceni ter brez pogreška. Nad
15.000 sesalk je v obratu in nihče
se ne pritožuje in ne zabavlja.
Take sesalke kupite le pri trdki

Jože Klement

tovarna kmetijskih strojev
Hrobec n. L. (Češko.) 137 52-37

Slavno p. n. občinstvo se vljudno opo-
zarja na veliko zalogo na novo došlega
modnega volnenega blaga
za obleke, bluze itd. — Krasne novosti
za jesen in zimo.
Postrežba solidna! Svoji k svojim!

Najstarejša narodna manufakturna trgovina

Karol Vanič

Celje, Narodni dom.

Na debelo in drobno! Točna in sol. postrežba!

Velika zaloga barhenta in flanela v najnovejših
krasnih vzorcih; ravnotako bogata izbira be-
lega barhenta za spodnje obleke **po izjemno**
nizkih cenah.

Za gospode so došle krasne angleške novosti!
Vedno na novo: modni svileni in vol-
neni robci, kravate, stezniki (moderci), perila
za gospode in gospe **po nizkih cenah.**
Krojači in šivilje dobivajo poseben popust!

LASTNI DOM

registrovana kreditna in stavbena zadruga
z omejeno zavezo v GABERJU pri CELJU

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član za-
druge ali ne in jih obrestuje nepretrgano, to je

od vložitvi sledečega dne do dne vzdiga

po pet od sto 5%

Hranilne vloge drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.
Rentni davek plačuje zadruga sama in ga ne odteguje vlagateljem.

62 51-45

Avstr. poštne hranilnice
račun šte. 54.366.
Ogrske pošt. hranilnice
račun šte. 26.283.
Telefon št. 48.

Pisarna je v Celju,
Rotovška ulica št. 12

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Uraduje se vsak dan
razen nedelj in pra-
znikov od 8 - 12 ure
XXX dopoldne. XXX

Sestanek slovenskih trgovcev se vrši danes v četrtek, dne 7. novembra v gostilni gospe Ploj na Bregu.

Iz društva za varstvo in oskrbovanje otrok za celjski okraj. (Skupno varuštvo.) Revnim otrokom, zlasti nezakonskim, je sila težko dobiti varuhov, in ako se materam vendarle posreči preprostiti koga za ta posel, mu morajo plačevati vsako pot posebej, briga se pa tak varuh le malo za otroka. Naše društvo to uvideva in je zato sklenilo tem potem prositi, da bi se ta ali oni, ki mu je dobrobit zanemarjene mladine na srcu, blagovolil našemu društvu javiti kot skupen varuh več otrok. Društvo bo preskrbelo, da bodo šle oblasti skupnim varuhom v vsakem oziru na roke in bode tudi po svoji moči požrtvovalnem varuhom naklonilo nagrade.

Iz Šmarja bri Jelšah poročajo, da je naučno ministerstvo dovolilo 4000 K podpore za restavriranje Križevega pota, ki pelje iz trga k Sv. Roku.

Na Ljubnem je 1. t. m. umrl trgovec in posestnik Karl Druškovič, odličen mož, ki je delal za korist ljudstva. Bodi mu zemljica lahka in časten spomin!

Št. Vid Grobelno. Nesrečen dan za našo občino je bil dne 28. vinotoka. Pridna in vrla deklica II. razreda tukajšnje šole Micika Šket, hčerka gostilničarja Karola Šketa v Senovici se je na paši ponesrečila. Otroci so po stari pastirski navadi zakurili. Revica je prišla preblizu ognja in se ji je vžgalo krilce. Grozno opečena po celi desni strani se je še sama privlekla domov ter po dvadnevem trpljenju izdihnila. Mučen je bil pogled na ubogo žrtev. — Na Grobelnem sta se stopla kmetska fanta Franc Golež in Remek Poglšek. V vročernosti je drugi prvega tako obdelal z nožem, da leži sedaj težko ranjen v celjski bolnišnici. Glede ranjene roke v zapestju — prerezane so žile — je velika nevarnost, da jo zgubi. Škoda vrlega fanta in želimo, da bi čvrsto okrevale. — Posestnika Andreja Ferleža pa je bik tako sunil, da mu je spahnil in poškodoval roko.

Iz Teharja se nam poroča, da se tamošnja čukarija krha, to pa vsled brezobzirnosti kaplana in njegovih. Prav je tako, saj se je napravilo že dovolj sovraštva; in prav je, če se fantje — teharski plemeči — ne pustijo od kogarkoli komandirati.

Celje. Naznanjava, da sva s 1. novembrom t. l. prevzela gostilno Krušič na Ljubljanski cesti. Vabiva cenjena občinstvo k običnemu obisku. — Postregla bova vedno z dobro pijačo in kuhinjo. **Janez in Marija Mirnik.**

Novice iz Gotovelj. Nedavno smo imeli pri nas občinske volitve. To pot nas je šentpeterski župnik pustil pri miru, zato so se izvršile popolnoma mirno. Za župana je bil zopet izvoljen, — in sicer soglasno — naš vrli Andraž Antloga. Nekaj izrednega je tudi, da so p. d. oče Zrne že 43. leto nepretrgano občinski odbornik. — Za načelnika krajnega šolskega sveta je bil izvoljen naš Cesar t. j. g. Mihalj Jošt, ker je prejšnji načelnik odklonil zopetno izvolitev. Tukajšnja učiteljica, gđ. Anica Ježovnik ima vsled bolezni dopust; nadomestuje jo gđ. Marica Wudler. — Te dni smo pokopali očeta našega župana. Za časa, ko so bile Gotovelje še pod žalsko šolo, je bil skozi mnogo let ud krajnega šolskega sveta žalskega ter kot tak vnet prijatelj šole in dobra opora takratnemu nadučitelju. K pogrebu ga je spremljala tudi tukajšnja šolska mladina. Blag mu spomin!

Mariborski okraj.

Iz Maribora. Občinske volitve se vrše po sledečem redu: V torek, dne 19. novembra voli 3. razred; v petek, dne 22. novembra voli 2. razred; v torek, dne 26. novembra voli 1. razred. — Vsak razred voli deset občinskih svetovalcev. Volilci dobe glasovnice in legitimacije; kdor bi enega ali drugega 48 ur pred volitvijo ne dobil, si mora oboje sam na rotovžu priskrbeti.

Umrli je v Zgornji Bistrici župan Janez Verhošek, star 70 let. Bil je hud nemškutar.

Iz Maribora. (Za društvo „Dijaški dom“ v Mariboru) so darovali od 22. majnika 1912 naprej: na ustanovniini po K 100 dr. Fran Jurtela v Ptuj in dr. Franc Vovšek v Mariboru, K 40 Josip Rapoc v Mariboru, K 50 Oton Ploj v Črnomlju, K 17 Narodna Čitalnica v Ptuj mesto venca na grob Aškerca, K 10 dr. Anton Schwab v Celju, po K 5 Josip Kožuh v Celju, F. Šegula, župnik pri Sv. Roku ob Sotli, dr. Urban Lemež v Slov. Bistrici, Henrik Schreiner v Mariboru in K 3 Tomaž Mikl pri Sv. Marjeti.

Iz Maribora (Götzovi legati.) Umrli pivovarnar Anton Götz je zapustil „Südmarki“ lega: 3000 K, „Schulvereinn“ 5000 K in ponemčevalnemu „Knabenhortu“ v Mariboru 2000 K. Vsi ti tisočaki so zvečine slovenski denar; kajti večina odjemalcev in konzumentov Götzovega piva je slovenska. S podpiranjem take industrije pospešujemo sami ponemčevanje svoje zemlje.

Ljutomerski okraj.

Iz Veržeja. Pri naš je še polno takih, ki neprestano nosijo svoj denar v loterijo. Pa ne le svoj, ampak tudi od drugih prisluženi. Eden od

teh „lotrijcev“ še tisti denar znosi v loterijo, ki mu ga žena prisluži, doma pa niti kruha nimajo. Enemu je žena od gladi umrla, toliko mu je loterija pripravila. Eden je dobil od starišev 20 tisoč kron, pa je že vse v loterijo znosil. Žalostno, strašno žalostno je to. Tak zamaknjeni loterist si ne da ničesar dopovedati; ko je že na roba propada, še vedno verjame v srečo. Čujte svarični glas: loterija je goljufija. Delo žaljave roke, to daje človeku srečo.

Konjiški okraj.

Iz Konjic. Letošnja vinska letina je glede množine in kakovosti mnogo boljša nego se je pričakovalo. Cene so dobre in kupcev je vedno več.

Ptujski okraj.

Pri ponočevanju so se stopli 25. oktobra ponoči fantje iz Spuhle, Podvinc in Kicarja. Spuhljani so hoteli napoditi fante iz drugih vasi iz svojega rajona. Pri tem je bil Antoa Majcen iz Podvinc težko ranjen. Da bi se maščeval, je potegnil revolver in ustrelil. Zadel je spuheljskega fanta Alojza Čeha v trebuh ter ga tako težko ranil, da so morali Čeha prepeljati v bolnišnico v Gradec, kjer je v ponedeljek 28. oktobra umrl. Fante so zaprli.

Požar je 29. oktobra popolnoma uničil vas Sv. Kunigundo ob cesti iz Ptuja v Rače. Zgorelo je 18 hiš. Le 5 jih je ostalo. Zažgal je baje neki otrok, ki se je igral z vžgalicami. Skrivajte vžgalice pred otroci.

Brežiški okraj.

V Lokah pri Planini so bili pri obč. volitvi 24. okt. izvoljeni klerikalci.

Čitalnica v Brezicah priredi v nedeljo, dne 10. novembra 1912 v veliki dvorani „Narodnega doma“ gledališko predstavo in sicer Finžgarjevo narodno igro „Naša kri“, ki je do sedaj po vseh slovenskih odrih dosegla najlepše uspehe. Slavno občinstvo se opozarja, naj ne zamudi te prilike. Začetek predstave točno ob 7. uri zvečer.

Beleške.

Preganjanje naprednih slovenskih učiteljev na Stajerskem. Pred nekaj tedni sta bila naenkrat službeno premeščena 2 napredna nadučitelja in sicer Jakob Pulko iz Dobjega pri Planini v Gorico pri Mozirju in Radoslav Knačič iz Gorice pri Mozirju v Dobje pri Planini. Pred pol letom je pa klerikalni državni poslanec dr. Vrstošek Radoslavu Knačiču poslal glas po občinskem odborniku v Kokarjih, da bode izposloval njega premeščenje, če se bode udeležil volitev v občini Kokarje. Ravnotako se je klerikalni poslanec dr. Jankovič že pred več m-seci zagrozil Jakobu Pulku, da bode premeščen, ker je bil prisiljen k neki tožbi s tamošnjim župnikom in večnim pravdarjem Vurkecem, katero pravdo je pa nadučitelj Jakob Pulko dobil. Ker sta oba nadučitelja zelo ugledna pri ljudstvu in ker pri oblativih njima v službenem oziru nikdo ni mogel nič očitati, jih je sedaj deželni šolski svet vsled vpliva činiteljev, o katerih ni dvomiti, službeno prestavil. S tem trpi dežela okoli 1000 K stroškov preselitve obeh nadučiteljev, obe rodbini pa povrh mnogo gnotne škode. Naravno pomeni taka prestavitev tudi globoko žalitev velezaslužnih mož, ki jima niti ni dana prilika v disciplinarnem postopanju dokazati, da se jima dela krivica. Isto tako se je pa izvedelo, da je državni poslanec celjskega okraja svojim volilcem v Petrovčah objubil premestitev tamošnjega nadučitelja, ki je kot pedagog prejel neštete pohvale oblastij, ki je pa vsled svoje dolžnosti razkril oblastim tudi nerealno postopanje dotičnega načelnika krajnega šolskega sveta s šolskim denarjem. — Izvrševalni odbor narodne stranke se je v svoji seji s to protipostavno in nepristranske višje šolske oblasti nedostojno prakso štajerskega deželnega šolskega sveta temeljito baval in sklenil odločen protest zoper tako preganjanje učiteljev na ljubo političnim strankam in v gnotno škodo dežele. Čujemo, da se vloži tudi interpelacija v državnem zboru.

Naročniki, pogledjte danes na ovojnice! Tam najde vsak zapisano, koliko je dolžen do konca leta 1912.

Glavni odbor narodne stranke ima v nedeljo, dne 1. decembra t. l. v celjskem „Narodnem domu“ sejo z dnevnim redom, ki se bo vsem vsem članom pravočasno pisмено doposlal.

Društvene in druge prireditve.

Prostovoljna požarna bramba v Gaberjih priredi v nedeljo, dne 10. novembra t. l. v „Sok. domu“ v Gaberjih „Martinov večer“. Na sporedn je: licitacija Martinove gosi, srečolov, šaljiva pošta, vinska poskušnja, godba, petje itd. Sodeluje pevski zbor slovenskega delavskega podpornega društva ter oddelek celj. narodne godbe. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina 40 vin. za osebo.

Učiteljsko društvo za brežiški in sevniški okraj ima v nedeljo, dne 17. (ne 10.) novembra ob pol 11. uri dopoldne na Vidmu svoje redno zborovanje. Dnevni red: 1. Odobrenje zapisnika. 2. D-pisi in raznoberosti. 3. Zborovalna poročila. 4. Spomini ob društveni štiridesetletnici. Pričakuje mo prav obilne udeležbe. — Odbor.

V nedeljo, 17. novembra velik koncert s plesom v „Narodnem domu“ v Celju. Obširuje prihodnjič.

Učiteljsko društvo za celjski okraj zboruje dne 19. t. m. ob 10. uri dopoldne v okoliški šoli v Celju z dnevnim redom, ki ga prinese stanovsko glasilo. Fr. Brinar, t. č. predsednik.

Lava pri Celju. Iskrena hvala vsem, ki so mojo vinsko trgatv v tako velikem številu obiskali. Naznanjam, da priredim 10. novembra ob 3. uri popoldne plesni venček. Vstop za osebo 20 vin. Udarjajo tamburaši. Točno ob 6. uri se prične igra v 3 dejanjih „Tri sestre“; od 7. ure naprej zopet ples. Pijača in kuhinja izborna. K obilnemu obisku vabi **Ivan Špajzer**, gostilničar. Posebna vabila se ne pošiljajo. (2—1)

Sv. Štefan pri Šmarju. Tukajšnja „Ljudska knjižnica“ priredi v nedeljo 10. novembra 1912 veselico v prostorih Jožefa Seničarja v Volčijami, kamor je prihod iz sosednih občin mogoč, da nas kolikor mogoče v velikem številu posetite. Na sporedn bo poleg šaljive enodejanke „Nesnažna kuharica“ tudi godba, petje, srečolov, šaljiva pošta, konfeti itd. Igrala bo dobroznana šmarsko-šentvidska godba. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo tople zimske obleke za najubožnejše šolarje tukajšnje trirazredne šole, se vabijo učitelji in drugi prijatelji šolskih revežev tudi iz sosednih občin. Posebej se vabimo tukajšnji krajni šolski svet, da se naj njegovi člani udeležijo te veselice. Veselica se radi bližajočega se adventa vrši v vsakem vremenu. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina samo 20 vin. za osebo. K mnogobrojni udeležbi vabi Uprava „Javne ljudske knjižnice“ pri Sv. Štefanu.

Gasilno društvo v Noršincih okraj Ljutomer priredi v prid nabave prepotrebne orodja v nedeljo, dne 10. novembra t. l. tombolo v prostorih g. Macka Vaupotič-a v Noršincih. Začetek ob 4. uri popoldne. Najvljudneje vabi odbor.

Sv. Bolfenk pri Središču. Tukajšnja požarna bramba na Vitanu bode imela v nedeljo, dne 10. t. m. slovesno blagoslovljenje svoje nove brizgalne s sledečim sporedom. Ob 9. uri popoldne sestanek na Vitanu pri spravišču in sprejem došlih društev. Potem skupen odhod z brizgalno k Sv. Bolfenku k maši. Po maši blagoslov brizgalne, potem skupni odhod na Vitan. Skupni obed v novootvorjeni gostilni g. Zabavnika Jaka v Jastrebcih, po obedu prosta zabava s srečolovom v prid požarne brambe. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Zadnji dopisi.

Za „Rdeči križ balkanskih držav“ so poslali nadalje na naše uredništvo: g. Al. Voglar iz Artič tamošnje zbirke 8 K, g. Čepin v Celja 1 K, g. M. Bobek v Celju 4 K, skupaj 13 K.

Slovenskega kmečkega koledarja za l. 1913 imam še komaj blizu 100 izvodov v zalogi. Kdor ga še hoče imeti, naj naroči hitro. Tekom enega tedna jih ne bo več dobili. — Vek. Spindler.

Iz Trbovelj. Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda je nabrala za „Rdeči križ balkanskih držav“ sama 500 K in jih je poslala glavnemu odboru v Ljubljani na razpolago. Naša vrla podružnica se je zopet, kakor že nešteto po kazala, da razume svojo narodno in človekoljubno dolžnost. Živele odbornice in članice, njim na čelu naša „slovenska mati“ gospa Ana Dimnikova. Kakor se čuje so tudi druga trbovska narodna društva skupno nabrala v ta namen 500 K. Potemtakem je bilo v Trbovljah nabranih 1000 K, kar dela vsekako čast zavednim in blagim Trbovčanom. Živel!

Mrzlo vreme smo dobili zadnje dni, skoro vsako jutro je mraz. V ponedeljek in včeraj v sredo je naletaval sneg.

V konkurz je prišel trgovec Janez Sinkovič v Račin.

Očeta ubil je v Moravcih pri Ljutomeru kočar Martin Matajič, doma iz Ogrskega. Morilca so zaprli.

Z nožem zabodel je posestniški sin Anton Žnidarski iz Bizeljskega posestnika Franca Nuja, ki je takoj izdihnil.

III. slovenski protialkoholni kongres je preložen s 17. novembra na 29. in 30. decembra. Vzrok je ta, ker sedaj vojska vso pozornost in zanimanje nase obrača.

Volitve v severoamerikanskih Združenih državah.

Njujork, 5. nov. Za predsednika Združenih držav je bil d. nes izvoljen kandidat demokratske stranke dr. Wilson.

Z BALKANSKEGA BOJIŠČA.

Bitka pri Cataldži.

Sofija, 6. novembra. Glasom brzotjav, ki so jih dobili uradni sofijski krogi, so Bolgari pregnali Turke iz več postojank med Čarludjem in Sarajem ter po hudem odporu tudi iz Čorludže. Pri tem so baje imeli Turki še hujše izgube, kakor pri Lile Burgasu.

Konec srbskih vojnih operacij.

Belgrad, 6. novembra. Ker so glavne srbske vojne operacije končane, bodo srbske armade prišle na pomoč armadam ostalih treh držav balkanske zveze. Pred Skader bodo pripeljali tudi havbice,

ker Črnogorci nimajo nobenih težkih oblegalnih topov. Iz Prizrena prodira ena kolona čez Ljumo proti morju.

Bolgari hočejo osvojiti Carigrad. — Carstvo balkanske zveze. — Carigrad prestolnica novega carstva.

Sofija, 6. novembra. Glasilo bolgarske vlade »Mir« priobčuje senzacionalen uvodnik, v katerem se pravi med drugim: »Nadaljuj z bodrostjo, car, započeto delo, da zavaruješ Carigrad. Tam ob stenah Carigrada pri Zlatih vratih v hram sv. Sofije boš končal započeto svoje delo. Prodiraj v Carigrad in idi skozi Zlata vrata v triumfu v hram sv. Sofije ter z mečem in krvjo tvojih padlih junakov napiši te-le besede: »Ferdinand I., car vseh Bolgarov je prišel v Carigrad, v nekdanjo stolico istočne rimske države. Ko je razrušil petvekovno silo turške države, je ustanovil carstvo balkanske zveze ter proglasil novi Rim za prestolnico novozgrajenega balkanskega carstva.« Tam v hramu sv. Sofije obkrožen od slavnihih vladarjev balkanskih držav, boš položil temelj nove imperije.

In pod pokroviteljstvom boga in njegove večne pravice in v enodušnem soglasju z balkanskimi vladarji in državami bo carstvo balkanske federacije zgrajeno s prestolnico v Carigradu in ti, car, boš po božji milosti in s soglasjem balkanskih vladarjev in narodov dobil krono z napisom: »Ferdinand I., car vseh Bolgarov, iniciator in zgraditelj balkanske zveze, je bil imenovan za bogovenčanega in bogomaziljenega carja federativnega balkanskega carstva, krščen pri kronanju in maziljenju na novo ime Simeon II.« in od žrtvenika se bo čul glas:

»Simeonu II., kronanemu in maziljenemu carju balkanskemu, carju vseh Bolgarov, Petru., kralju vseh Srbov, Georgiju, kralju vseh Helenov in Nikolaju, kralju Črne gore in Albanije, in vsem balkanskim narodom — mnogaja ljeta. Amin...«

Ta članek vladnega lista je izzval silno senzacijo ter napravil na narod velikanski vtisk.

London, 6. novembra. »Daily Mail« javlja iz Petrograda, da so v tamkajšnjih političnih krogih prepričani, da bodo Bolgari zavzeli Carigrad ter mesto obdržali, proglasivši ga za prestolnico svojega carstva.

V Malo Azijo.

Carigrad, 6. novembra. V sultanovi palači je vse pripravljeno na odhod. Čim pridejo Bolgari v Carigrad, se bodo sultan in vlada prepeljali na azijska tla. Državni arhivi so že v zabojih in vse je pripravljeno za odhod. Mnogo prtljage so že spravili v Malo Azijo, samo bivšega sultana Abdul Hamida hočejo baje pustiti v palači Beglerbeg.

Grki pred Solunom.

Atene, 6. novembra. Turki mečejo orožje od sebe ter vsled lakote trumoma dezertirajo. Grško armadno poveljništvo pravi, da je padec Soluna samo vprašanje nekoliko ur.

Carigrad brez vode.

London, 6. novembra. Iz Sofije javljajo, da je bolgarska armada zavzela Derkos, odkoder je vpehjan vodovod v Carigrad. Baje nameravajo vodovod zapreti, s čimer bi Carigrad prišel v silno stisko, ker bi bil mahoma brez pitne vode.

Črnogorec ob jadranskem morju.

Cetinje, 6. nov. Črnogorski oddelki se zasedli pristanišče Lješ ob jadranskem morju v imenu srbskega naroda. S tem so turško posadko v Skadru popolnoma odrezali.

Srbi pred Solunom.

Belgrad, 6. nov. Sinoči se je vršil prvi spopad med Srbi in Turki pred Solunom. Srbi so vrgli Turke nazaj.

Srbi zasedli Prilep.

Belgrad, 6. nov. Včeraj so zasedli Srbi Prilep, mesto v sredi ceste med Velesom in Bitoljem.

Grki zasedli otok Tenedos.

Atene, 6. nov. Grki so zasedli turški otok Tenedos v bližini Dardanel.

Dar morja

lahko imenujemo ribje olje. Vendar pa se mora za pravilno porabo šele pripraviti. Ribjemu olju se morajo v Scottovem postopanju njegove slabe strani (težka prebavljivost, neprijetni duh, zoperni okus) vzeti, da se da tečnejše in lažje jemati in da bolj diši. Tako pridobljena

Scottova emulzija

ima vse prednosti navadnega olja v zvišani meri, vpliva tek vzbujajoče, je izredno redilno in diši celo občutljivim ustnim in žolcem. — Pri redni rabi Scottove emulzije je opaziti mnogokrat že v kratkem času splošen prirastek moči. Kdor hoče to doseči, se naj čim prej tem bolje odloči za zdravljenje s Scottovo emulzijo.

Cena originalni steklenici K 2.50. Doli se v vseh lekarnah. Proti vso iljavi 50 vin. v pismenih znamkah. Dobite od tirske Scott & Bowne d. o. z. na Dunaju VII. in sklicujete se naš list enkratno vpošiljatev poizkus je od kake lekarnice. 56 10

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Veržej: Napijavili smo po svoje, ono preveč osebno! Zdravo!

Loterijske številke.

Gradec, 26. oktobra 1912: 38, 62, 76, 68, 21.
Dunaj, " " " " 90, 57, 48, 30, 56.
Trst, dne 2. novembra 1912: 75, 36, 40, 14, 79.
Linc, " " " " 43, 33, 90, 16, 71.

Mala oznanila.

Vsaka masno tiskana beseda stane 10 vin., navadno tiskane pa po 4 vin.
Znesek se mora vpsolati vnaprej, ker se sicer inserat ne priobči.

!! 500 kron !!

Vam plačam, če moj zati-
ralec koreninjo »Ria-mazilo«
ne odstrani vaših kurjih
očes, bradavic, roženice v
3 dneh brez bolečin. Cena
1 lončka z garancijskim
pismom vred 1 krona. Ke-
mény, Kaschau, I. Postfach
12/227 (Ogrsko). 512 80-12

Naprodaj je dobro ohranjen glasovir po nizki ceni. — Naslov se izve v upravnistvu »Narodnega Lista«. 655

Prve vrste življenska zavarovalnica nudi vestnim in prizadevnim gospodom, ki zasigurajo uspešno akvizitorno sodelovanje, priliko, doseči dobro plačano mesto. Obširne ponudbe samo od resnih zanesljivih reflektantov pod »Ausserst Konkurrenzfähige Einrichtungen« na anončno ekspedicijo Ed. Braun, Wien I. Rotenturmstr. 9. 644 5-2

Prodajam trgovino z mešanim blagom. Alojzija Horvat, Celje, Gosposka ul. št. 4. 665 2-1

Na hrano in stanovanje

se sprejme gospod ali dijak pod zelo ugodnimi pogoji. — Več pove upravnistvo »Narodnega Lista«. 2-2

Lep, visok lokal

za vsako trgovino primeren, tudi za obrtnike s stanovanjem, se ceno odda v Gosposki ulici št. 4, Celje. Več pri gospodarju v I. nadstropju.

Novo! Novo!

Novoletne šaljive karte

kakoršnih dozdaj še ni bilo. Vsaka karta je nepresegljivo šaljiva in senzacionalna. Vsaka, tudi najmanjša pošiljatev je dobro sortirana in vsaka karta je v kuvertu.

Samo mi imamo edino razprodajo. Zastopniki za vse kraje se iščejo.

10 originalnih vzorcev se pošlje za 75 vin. 25 izvodov 1 K. 50 izvodov 1 K 75 v. 100 izvodov 3 K.

Povzetje 40 vin več. Tudi znamke vseh dežel se vzamejo.

Habigborst & Co., Bochum i. W.
(Postschliessfach 149.) 657 8-1

Dobro izurjen

krojaški pomočnik

se sprejme takoj pri Ivanu Dogša, krojaški mojster v Ormožu. 653-2

Trgovci!

V prometnem trgu na Spodnjem Štajerskem se oddajo v najem takoj

trgovski prostori

v katerih se je 35 let nahajala mešana trgovina. Prostori ležijo tik farne cerkve ob glavni cesti in so s potrebnimi štalazami opremljeni. Vprašanja pod »Priložnost« na uredništvo tega lista. 659

Contrheuman je pametno iz učinkujočih snovi izdelano sredstvo.

Contrheuman uporabljajo zdravniki v pogostih slučajih z najboljšimi uspehi.

Contrheuman pomiruje skrninaste, protinove in nevralgične bolečine, odstranjuje boleče srbenje ozeblin in oteklin na členih.

Contrheuman uporabljajo zaradi sigurnega učinka vedno bolj.

Ne dajte si usiliti nadomestnih sredstev.

Proti predplačilu K 1.50 se pošlje 1 škatlica }
" " " 5. " " 5 škatlic } franko
" " " 9. " " 10 škatlic }

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. FRAGNER-jevi lekarni

c. kr. dobavitelja, Praga III., št. 203.

Pozor na ime izdelka in izdelovalatelja.

Dobiva se v Celju v lekarnah Schwarzl
Oton in Rauscher M. 620 3

Priložnostni nakup

Radi smrti mojega moža sem prisiljena iz zaloge

75.000 tigrovih flanelnih odev

predati, katere ponudim za zelo nizko ceno. Te odeje so pripravne za vsako hišo za pokrivanje postelj in ljudi. Dolge so krog 190 cm in 185 cm široke. Pošilja se proti povzetju in sicer 4 komade tigrovih flanelnih odev za 8 K 50 vin. Vsak cenj. čitatelj tega inserata si lahko z zaupanjem naroči. Z mirno vestjo lahko trdim, da bo vsak zadovoljen s pošiljateljico.

Marija Bekera, tovarnarjeva vdova — zaloga tovarniških odev 4. in 5. Nachod, Češko. 664 2-1

Razširjena nanovo opremljena trgovina

Lovro Petovar Ivanjkovci

priporoča svojo veliko zalogo vsega špecerijskega in železnega blaga, moke, vsakovrstnega usnja in podplatov, najraznovrstnejšega blaga za ženske in moške obleke, platno, tople srajce, rute itd. — Kupi vse deželne pridelke po mogoče najvišjih cenah. 621 10-3

Dobro blago, nizke cene, točna postrežba!

Dr. V. KUKOVEC, odvetnik v Celju

se je preselil s svojo odvetniško pisarno iz Kolodvorske ulice št. 8 v

Rotovško ulico št. 3

v Ferjenovi hiši, kjer je prej stanoval g. dr. A. Brenčič.

Štefan Strašek,

Celje, Kovaška ulica šte. 3.

Prva največja zaloga in delavnica čevljev priporoča svojo veliko množino najfinjših in najmodernejših zimskih čevljev za gospode, gospe in otroke. Dalje pristne lovske čevlje s podplati iz plutovine, gamaše in galoše. — Tudi ogromna izbira klobučinskega blaga.

649 2-2

Najlepša ugodnost

je sedaj za resno misleče reflektante z nekaj premoženjem ali pa z garancijo. Dobi se takoj glavna trgovina s filijalko ali skupaj ali posamezno; prometa prek 100.000 K; stroka mešana trgovina, v najlepšem kraju na deželi in lepi legi; vzrok oddaje je, ker se je prevzelo veliko podjetje najnovejše vrste. — Ponudbe s premoženjskimi podatki itd., itd. in čas prevzetja pod „Ugodnost“ 1913 na upravništvo tega lista.

651 3-2

Suhe gobe

v vsaki množini kupi izvozna hiša Sam. Lederer, Neumark bei Taus (Šumava). — Samo ponudbe z vzorci z napovedjo množine zaloge se bodo upoštevale. Plačilo takoj po prevzetju.

648 3-2

33
33

parnikov!
parnikov!

Avstro-Amerikana, Trst

Redno prevažanje potnikov in blaga v Severno in Južno Ameriko, Grško, Italijo, Sev. Afriko in Španako.

V Nju-Jork in Trst

s novimi brzoparniki Avstro-Amerikane „Cesar Frano Jožef I.“ in „Marta Washington“.

Prevoz iz Gibraltara v Njujork traja 7—8 dni. Predidolih 6 dni zastojna zabavna vožnja po Jadranskem in Sredozemskem morju, ker je cena za celo potovanje enako visoka ko za navadni prevoz.

Vsako soboto gre 1 hitri parnik v Njujork.

Vsako 2. soboto gre 1 brzoparnik v Južno Ameriko.

Za krožna potovanja po Sredozemskem morju z velikimi morskimi parniki posebne cene.

Podrobna pojasnila dajejo: ravnateljstvo v Trstu, Via Molin piccolo 2 in Karl Kiffmanna nasl., Maribor, Grajski trg 3.

643 4-3

Franc Strupi

Celje, Graška cesta

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana, svetilk, raznovrstnih šip itd. Najnižje cene.

Prevzetje vseh steklarskih

50 del! 51-45

Na debelo! Na drobno!

Pozor!

605 20-6

Čitaj!

Rastlinski eliksir

je napravljen iz najboljših zdravilnih gorskih rastlin in po zdravniških strokovnjakih preizkušen kot najboljši zdravilo proti vsem boleznim želodca, črev, jeter, ledvic in vranice. Zdravi najbolj zastarele bolezni v želodcu, odstranjuje krče, daje slast in pospešuje prebavo, čisti kri, pomirja živce ter jači in krepi ves ži. ot. Zato naj ga naroči vsaka hiša. Na razpolago mnogo priznanic in zahvalnic. Pošilja se po povzetju ali predplačilu zneska.

Prejela sem vaše steklenice, ker mi dobro delujejo, prosim, pošljite mi še tri velike steklenice „Rastlinskega eliksirja“. Franciška Potočnik, Kavče, p. Velenje (Štajersko).

3 vel. ali 12 mal. steklenic franco vsaka pošta 5 K 20 vin.

6 " " 24 " " " " " 8 " 80 "

9 " " 36 " " " " " 12 " 80 "

Dobiva se samo pri meni. Prosim točno adresirati. Lekarna k Spasitelju, Koprivnica, (Hrvatska).

Št. 44.759
V. 9.754

RAZGLAS.

V splošni bolnici v Celju se bo zasedlo mesto po enega

sekundarnega zdravnika

na internem in kirurški oddelku. Združena je s tem letna remuneracija 900 K ter posebna priklada letnih 600 K, prosta hrana in stanovanje v zavodu, kjer se mora stanovati. Tudi ima sekundarni zdravnik pri zadovoljivem službovanju pravico do doklade po 200 K na leto od 5 do 5 let.

Prosilci morajo vložiti prošnje, opremljene s kolkom za 1 krono, ter z doktorsko diplomom in perzonalnimi akti do najkasneje **15. novembra 1912** pri štajerskem deželnem odboru.

(RADEC, dne 21. oktobra 1912.

Štajerski deželni odbor.

Št. 45.222
II. 5467

663 2-1

Razglas.

Štajerski deželni odbor je sklenil, v svrhu temeljite izobrazbe viničarjev v obdelovanju ameriških trt, gojenju drevesnic, kakor tudi v novonasajenju drevesnic, prirediti tudi v letu 1912 na vsaki sledečih šol samostojni viničarski tečaj in sicer na:

1. Deželni sadjarski in viničarski šoli v Mariboru,
2. " viničarski šoli v Silberbergu pri Lipnici,
3. " " " " Gornji Radgoni,
4. " " " " Skalicah pri Konjicah.

Ti tečaji se otvorijo s 15. februarjem 1913 in se končajo s 1. decembrom 1913. Sprejelo se bo:

v Mariboru	14
v Gornji Radgoni	16
v Lipnici	26
v Skalicah pri Konjicah	12

sinov posestnikov in viničarjev.

Ti imajo na imenovanih tečajih prosto stanovanje, vso hrano in dobijo mesečne odškodnine 8 K. Poduk je v prvi vrsti praktičen in le v toliko teoretičen, v kolikor je to neobhodno potrebno za samostojne viničarje.

Ob sklepu tečaja dobi vsak udeleženec spričevalo o svojih zmožnostih.

V svrhu sprejema v te tečaje morajo vpslati prosilci nekolikovane prošnje na štajerski deželni odbor najkasneje do 6. januarja 1913.

V prošnjah se naj navede, v kateri izmed gori imenovanih tečajev želi biti sprejet prosilec. Prošnji se naj priloži:

1. Izkaz o dovršenem 16. letu.
2. Spričevalo o ložbananju, katero potrdi župni urad.
3. Zdravniško spričevalo, da nima prosilec nalezljive bolezni.
4. Odpustnica iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da ostanejo pri tečaju nepretrgoma od 15. februarja do 1. decembra 1913 ter da se v vsem podvržejo kmetijskim strokovnim organom.

Gradec, dne 18. oktobra 1912.

O štajerskega deželnega odbora

Edmund grof Attems l. r.

Slovenci, širite Narodni List

CROATIA

zavarovalna zadruga v Zagrebu: edini domači zavarovalni zavod.

Ustanovljena 1884

24 6-6

Telefon šte. 25-94

Podružnica: v Trstu, via del Lavatoio št. 1, II. nadstr.

Centrala:

Zagreb, v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice.

Glavna zastopstva:

Ljubljana, Novisad, Osijek, Reka, Sarajevo.

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:

1. Na življenje:

1. Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti.
2. Zavarovanje dote.
3. Zavarovanje življenske rente.

2. Proti škodi po požaru:

1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarov).
2. Zavarovanje premičnih (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.)
3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.)

3. Zavarovanje steklenih šip.

Zadružno imetje v vseh delih znaša	K 2.713.674.13
Od tega temeljna glavnica	" 800.000.—
Letni dohodek premije s pristojbinami	" 1.363.040.89
Izplačane škode	" 4.970.238.48

— Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji. —

Natančnejše informacije daje

Glavno zastopstvo „Croatiae“ v Ljubljani (tvrdka Kmet in Slivar) in podružnica „Croatiae“ Trst, via del Lavatoio št. 1, II. nadstropje.

Kupujte „Slovenska Pratika“

vedno le najboljše in najcenejšo pratioo z imenom

za katol. ljudstvo 37. letnik Varstv. znamka Sv. Jožef

519 19-12

Založna tvrdka: KLEINMAYR & BAMBERG V LJUBLJANI.

Maslo

malisno štupo, suhe gobe, vinski kamen, med v satovju, satovje, vosek, jabolka namizna in hruške za mošt, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučne peške, koruzno slamo, smrekove storže, želod, krompir, sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petrolejske in oljate sode ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino veletrgovina **Anton Kolenc**, Celje, Graška cesta 22. 554 52-9

Emil Brandeis

komisijska trgovina s hmeljem

Norimberk

Mestna hmeljarna št. 6.

se priporoča

za prodajo hmelja po kolikor mogoče najvišji dnevni ceni.

Reelna postrežba. 513 20-13 Kulantni pogoji.

Čevlje

promenadne, lovske, telovadne, planinske in sploh vse vrste izdeluje

Adolf Bursik v Celju

Cene zmerno. Postrežba točna

Lastna lovarna ur v Slici
1887
Zahtevajte JUBILEJNI CENIK "Zastonj"
1912
Fr. Čuden, Ljubljana.

Edino pristno s to 189 44-37
varstveno znamko
Röslerjeva voda za zobe
najboljša za zobe. Se dobi povsod.
Steklenica 72 vinarjev.

A D A M
Rastlinski liker „ADAM“ sladki in grenki je vsled svoje izredno izborne kakovosti nedvomno na vrhuncu vseh izdelkov te vrste.
Rastlinski liker „ADAM“ predstavlja isto nito nastavek iz 30 različnih vrst najzdravilnejših rastlin in korenin ter se vsled svoje fine kakovosti ne sme primerjati s podobnimi izdelki, napravljenimi iz esence.
Edini izdelovatelj: F. S. Lukas v Celju. Rastlinska destilacija „ADAM“.

Trgovina s špecerijskim blagom	Slovinci! Zavedajte se!	Trgovina z moko in deželniimi pridelki
Glavna slov. zaloga, velika izbira kranjskega vrvarskega blaga n. pr. štrang, uzd, vrvi, štrikov za perilo, mrež za seno in za otroške postelje itd.	Ivan Ravnika Celje Graška cesta šte. 21.	Glavna slov. zaloga suhih in oljnatih barv, čopičev, firneža in lakov Kupujem vse deželne pridelke po najvišji dnevni ceni.
Zaloga sveže žgane kave.	Na drobno in na debelo. Točna in solidna postrežba.	Zaloga rudnin: skih vod

Edino delniško pivovarniško narodno podjetje
Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg
Svoji k svojim! v Ljubljani Svoji k svojim!
priporoča svoje
izborna marčno, dvojnomarčno, termalno in granatno pivo
126 v sodčkih in steklenicah. 47-40

Darujte za Narodni sklad!

Največja trgovina in velikanska zaloga ur, zlatnine, srebrnine, verig, uhanov, zaponk, priveskov, prstanov z demanti, brilanti in drugimi kamni. 68 51-43
Za ženine in nevestice poročne zlate prstane ter ženitovanjska darila po najnižjih cenah.
ZALOGA očal, naočnikov, daljnogledov itd.
Naročite cenike! Zastonj! Poštne prosto!
R. Salmič, Celje, Narodni dom

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4 1/4 % od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šoštanj, Sevnica, Smarje, Gornji Grad in Vransko in rezervna zaklada, katere znašata vže nad 350.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrotelne namene za gori navedene okraje. 92 52-31

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12.000 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 6.000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačalo okoli 45.000 K za dobrotelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih, posebno ne-slovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.